

II. Lærere og andre videnskabelige Tjenestemænd samt Censorer.

a. Afgang og Udnævnelser m. v.

Oversigt for Aaret 1925—26.

Det teologiske Fakultet.

Under 26. Juni 1926 meddelte Ministeriet Docent, Dr. theol. H. Mosbech Fritagelse for at holde Forelæsninger i Efteraarsemestret 1926 samt Rejsetilladelse til Udlandet for at kunne deltage i det tyske evangeliske Palæstina-Instituts Kursus.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Lektor i Landbrugsøkonomi og Landbrugets Historie, fhv. Kontorchef Henrik Pedersen afgik ved Døden den 18. Februar 1926. Han var Universitetslærer fra 1918 til sin Død.

Under 21. Oktober 1925 blev der meddelt konstitueret Professor i Statsvidenskab, Dr. phil. Bertil Ohlin fast Ansættelse i den nævnte Stilling fra d. 1. Maj 1925 at regne. (J. Nr. 174/23).

Ved Normeringsloven for 1926—27, jfr. Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg A., Sp. 4759, blev der tillagt Professor, Dr. phil. Bertil Ohlin Lønningsanciennitet fra d. 1. December 1924 at regne. (J. Nr. 174/23).

Under 24. November 1925 blev Dommer i Østre Landsret Oluf Haraldsen Krabbe udnævnt til Professor i Retsvidenskab ved Universitetet fra den 1. December 1925 at regne, se nedenfor Side 24—26.

Under 9. December 1925 meddelte Ministeriet konstitueret Docent i Retsvidenskab, Dr. jur. Poul Andersen Forlængelse af hans Konstitution med 1 Aar fra d. 1. December 1925 at regne. (J. Nr. 248/1924).

Under 7. Maj 1926 bifaldt Ministeriet, at der af det ved Lektor Henrik Pedersens Død besparede Honorarbeløb anvendtes det fornødne Beløb til Vederlag til en Lektor i Statistikens Teori, se nedenfor Side 26—27.

Under 24. Februar 1926 blev der meddelt Overretssagfører O. K. Magnussen Fornyelse for et Tidsrum af 3 Aar fra d. 1. s. M. at regne af hans Beskikkelse som Lektor ved det juridiske Laboratorium, idet desuden hans Honorar fra 1. April 1926 blev forhøjet fra 2700 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg til 3600 Kr. aarlig + midlertidigt Tillæg og der fra det Tidspunkt, da Forhøjelsen traadte i Kraft kom til at paahvile ham Pligt til at deltage i Arbejdet ved Eksaminer under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet efter dettes nærmere Bestem-

melse, jfr. angaaende Forhøjelse af Lektorhonoraret Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg A., Sp. 1731—32. (J. Nr. 119/26).

Under 22. December 1925 fritog Ministeriet Professor Oluf H. Krabbe for hans Hverv som fast Censor ved Universitetets juridiske Eksaminer og beskikkede Landsdommer O. Haack og Dommer Gustav Heide-Jørgensen som henholdsvis fast Censor og Censorsuppleant ved de nævnte Eksaminer for Resten af Treaaret 1. April 1925 til 31. Marts 1928.

Under 14. April 1926 beskikkede Ministeriet Beregner i Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring N. P. Bertelsen til Censor ved Eksamen i Forsikringsvidenskab og Statistik for Resten af Treaaret 1. April 1925 til 31. Marts 1928, saaledes at der overdroges ham Censuren i Interpolationslære og lagttagelseslære samt Rentesberegning ved Eksamens I. Del og Censuren i Forsikringsmatematik ved Eksamens II. Del.

Under 2. Januar 1926 meddelte Ministeriet Professor Oluf H. Krabbe Fritagelse for at holde Forelæsninger i Foraarssemestret 1926 for at han derved kunde faa fornøden Tid til et samlet videnskabeligt Studium som Forberedelse til at overtage Strafferetten som Lærefag. (J. Nr. 3 h/25).

Under 1. Juni 1926 meddelte Ministeriet Professor, Dr. jur. H. Munch-Petersen Fritagelse for at holde Forelæsninger i Efteraarssemestret 1926 dels for at han kunde holde Forelæsninger paa det nordiske Juristmøde i Stockholm og Uppsala, dels for efter Indbydelse af »The Laura Spelman Rockefeller Memorial« i New York at kunne rejse til Amerika for at lære Universiteter og andre Institutioner af Betydning for de sociale Videnskaber at kende samt holde nogle Forelæsninger over skandinavisk Ret.

Under 3. Juni 1926 meddelte Ministeriet Professor, Dr. polit. L. V. Birck Orlov fra sin Embedsgerning i Efteraarssemestret 1926 indtil 1. Februar 1927 for at han kunde færdiggøre 2. Del af sin Bog om Grænseværdilæren: Produktionslæren.

Fuldmægtig, cand. polit. J. Toftegaard meddeltes efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som Assistent ved Statistisk Laboratorium fra den 1. September 1925 at regne.

Sekretær, cand. polit. Svend Nielsen ansattes som Assistent ved Statistisk Laboratorium paa 1 Aar fra den 1. September 1925 at regne.

Det lægevidenskabelige Fakultet.

Phv. Professor i Kirurgi, Dr. med. Oscar Bloch afgik ved Døden den 19. Juni 1926. Han var Universitetslærer fra 1886 til 1913.

Under 5. Marts 1926 meddeltes der Professor i Kirurgi ved Universitetet og Overkirurg ved Rigshospitalets Afdeling C., Dr. med. & chir. Niels Thorkild Røvsing Afsked efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra den 1. September 1926 at regne.

Under 6. August 1926 meddeltes der Overkirurg ved Sundby Hospital, Dr. med. Sigurd Eriksen Kjærgaard Konstitution som Professor i Kirurgi ved Universitetet fra d. 1. September 1926 at regne, se nedenfor Side 27—34.

Paa Normeringsloven for 1926—27, jfr. Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg A. Sp. 4736 tilvejebragtes Hjemmel for Oprettelsen af et Professorat i fysiologisk Kemi under det lægevidenskabelige Fakultet, se nedenfor Side 34—36.

Ved kgl. Resolution af 19. Juni 1926 blev Professor, Dr. med. Axel Lendorf ansat som Overkirurg ved Rigshospitalets Afdeling C. paa 6 Aar fra den 1. September 1926 at regne.

Under 5. December 1925 blev Professor, Dr. med. A. Wimmer af Københavns samlede Magistrat genvalgt til Overlæge ved Kommunehospitalets 6. Afdeling for et Tidsrum af 6 Aar fra den 1. Januar 1926 at regne.

Efter at Direktør for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Professor H. O. G. Ellinger havde meddelt, at han ønskede sig fritaget for sit Hverv som Censor i Fysik ved den lægevidenskabelige Embedseksamen, udpegede Eksaminatorerne ved den nævnte Eksamen (i Henhold til kgl. Anordning af 8. Juli 1870) Lektor, Dr. phil. H. A. Kramers til at overtage det nævnte Hverv.

Efter Professor, Dr. med. M. Tschernings Afgang fra Universitetet valgte det lægevidenskabelige Fakultet Professor, Dr. med. K. K. K. Lundsgaard til i førstnævntes Sted at være Censor i Fysik ved den lægevidenskabelige Embedseksamens Forberedelseseksamen.

Efter at Professor, Dr. med. N. A. Nielsen havde meddelt, at han ønskede sig fritaget for sit Hverv som Censor i Retsmedicin ved den lægevidenskabelige Embedseksamen, beskikkede Ministeriet under 27. November 1925 i hans Sted den hidtilværende Suppleant i Faget Professor, Dr. med. Viggo Christiansen som Censor og cand. med. Herbert Seemann som Censorsuppleant for Resten af Seksaaret 1. November 1921 til 31. Oktober 1927.

Efter at Overlæge, Dr. med. Th. E. Hess Thaysen havde meddelt, at han ønskede sig fritaget for sit Hverv som Censorsuppleant i patologisk Anatomi ved den lægevidenskabelige Embedseksamen, beskikkede Ministeriet under 6. Februar 1926 cand. med. Willy Munck til det ommeldte Hverv for Resten af Seksaaret 1. November 1921 til 31. Oktober 1927.

Efter at Overaccouchør, Professor, Dr. med. E. Hauch havde meddelt, at han ønskede sig fritaget for sit Hverv som Censor i Obstrik ved den lægevidenskabelige Embedseksamen, beskikkede Ministeriet under 25. Februar 1926 den hidtilværende Suppleant i Faget Overlæge A. Tofte til Censor og under 29. Maj 1926 Reservelæge Anton Pedersen til Censorsuppleant i Faget for Resten af Seksaaret 1. November 1921 til 31. Oktober 1927.

Efter at Dr. med. E. O. Folkmar havde meddelt, at han ønskede sig fritaget for sit Hverv som Censorsuppleant i Fysiologi ved den lægevidenskabelige Embedseksamen, beskikkede Ministeriet under 9. August 1926 Dr. med. E. Warburg til det ommeldte Hverv for Resten af Seksaaret 1. November 1921 til 31. Oktober 1927.

Under 23. Januar 1926 meddelte Ministeriet Professor, Dr. med. Kn. Faber Orlov fra sin Embedsgerning i Tiden 26. Januar 1926 til Begyndelsen af April Maaned s. A. for efter Indbydelse af »The American College of Physicians of Philadelphia« at kunne holde en Række Forelæsninger i Amerika.

Under 18. Juni 1926 meddelte Ministeriet Professor, Dr. med. S. A. Gammeltoft Orlov fra sin Embedsgerning i Tiden 15. September til 1. November 1926 for at kunne holde Foredrag paa en Kongres i Düsseldorf og besøge fremmede Universitetsklinikker.

Cand. med. H. M. Hou-Jensens Ansættelse som Prosektor ved Normal-anatomisk Museum forlængedes med 1 Aar fra den 1. September 1925.

Cand. med. E. W. Gøthgens Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling D forlængedes med 1 Aar fra den 1. September 1925.

Dr. med. Albert Fischers Ansættelse som Assistent ved Institutet for almindelig Patologi forlængedes med 1 Aar fra den 1. September 1925.

Cand. med. N. Schoubyes Ansættelse paa Prøve som fast videnskabelig Assistent ved Hygiejnisk Institut forlængedes med 1 Aar fra d. 1. September 1926.

Cand. med. Viggo Starcke meddeltes efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som Assistent ved Farmakologisk Institut fra 1. Oktober 1925.

Cand. med. G. Gelbjerg-Hansens Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling for Hud- og Kønssygdomme forlængedes med 1 Aar fra den 1. Oktober 1925.

Dr. med. Bj. Vimtrups Ansættelse som Prosektor ved Patologisk-anatomisk Institut forlængedes med 1 Aar fra den 1. Oktober 1925.

Cand. med. Harald Okkels ansattes som Assistent ved Farmakologisk Institut paa 1 Aar fra den 1. Oktober 1925.

Dr. med. J. E. Holst meddeltes efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling B fra den 15. Oktober 1925.

Cand. med. Frk. Oline Christensen ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling B paa 1 Aar fra den 15. Oktober 1925.

Cand. med. Aage Nyfeldts Ansættelse som klinisk Assistent under Professoratet i epidemiske Sygdomme forlængedes med 1 Aar fra den 1. November 1925.

Cand. med. Tage Kemps Ansættelse som Assistent ved Institutet for almindelig Patologi forlængedes med 1 Aar fra den 1. November 1925.

Cand. med. Johannes Meyer ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling C paa et Aar fra den 1. November 1925.

Cand. med. G. R. Ulrich ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Børneafdeling paa 1 Aar fra den 1. November 1925.

Dr. med. K. O. Møller meddeltes efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som Assistent ved Farmakologisk Institut fra den 1. Januar 1926.

Cand. med. Lauritz Vøltz ansattes som Assistent ved Farmakologisk Institut paa 1 Aar fra den 1. Januar 1926.

Cand. med. Fru Helga Frandsens Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Øjenafdeling forlængedes med 1 Aar fra den 1. Februar 1926.

Cand. med. Axel Vibedes Ansættelse som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling for Næse-, Øre- og Hals sygdomme forlængedes med 1 Aar fra den 1. Marts 1926.

Cand. med. E. W. Gøthgen meddeltes efter Ansøgning Afsked som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling D fra den 1. April 1926.

Cand. med. Willy Munchs Ansættelse som Assistent ved Retsmedicinsk Institut forlængedes med 1 Aar fra den 1. Maj 1926.

Cand. med. Harald Paaby ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Afdeling D paa 1 Aar fra den 1. April 1926.

Dr. med. Albert Fischer meddeltes efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som Assistent ved Institutet for almindelig Patologi fra den 1. Maj 1926.

Cand. med. E. M. Steenberg ansattes som klinisk Assistent ved Rigshospitalets Fødeafdeling A paa 1 Aar fra den 1. Maj 1926.

Cand. med. Viggo Friedenreich ansattes som Assistent ved Institutet for almindelig Patologi paa 1 Aar fra den 1. Maj 1926.

Cand. med. J. Fog meddeltes fast Ansættelse i Stillingen som fast videnskabelig Assistent ved Retsmedicinsk Institut fra den 1. Maj 1926.

Cand. med. Christian N. G. Gram ansattes som klinisk Assistent paa Rigshospitalets Afdeling A paa 1 Aar fra den 1. Maj 1926.

Cand. polyt. Erik Sadolin ansattes som Assistent ved Farmakologisk Institut specielt til Udførelsen af retskemiske Forretninger paa 1 Aar fra den 1. Juni 1926.

Cand. polyt. H. Dams Ansættelse som Assistent ved Fysiologisk Laboratorium forlængedes med 1 Aar fra den 1. August 1926.

Det filosofiske Fakultet.

Professor i tysk Sprog og Litteratur, Dr. phil. Chr. Sarauw afgik ved Døden den 22. November 1925. Han var Universitetslærer fra 1908 til sin Død.

Professor i Filosofi, Dr. phil. C. N. Starcke afgik ved Døden den 7. Marts 1926. Han var Universitetslærer fra 1916 til sin Død.

Under 12 December 1925 blev Docent i engelsk Sprog og Litteratur, Dr. phil. Aage Brusendorff udnævnt til Professor i samme Fag

ved Universitetet fra den 1. Januar 1926 at regne, se nedenfor Side 36—39.

Under 12. Marts 1926 blev der meddelt Professor i nordiske Sprog, Dr. phil. Verner Dahlerup Afsked paa Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra den 1. September 1926 at regne.

Under 11. April 1926 blev Docent i Musikvidenskab, Dr. phil. Erik Abrahamsen udnævnt til Professor i samme Fag ved Universitetet fra den 1. April 1926 at regne, se nedenfor Side 39—41.

Under 14. April 1926 blev der meddelt Professor i klassisk Filologi, Dr. phil. A. B. Drachmann Afsked paa Grund af Alder i Naade og med Pension fra den 1. September 1926 at regne.

Under 3. Maj 1926 blev Docent i nordiske Sprog, Dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen udnævnt til Professor i samme Fag ved Universitetet fra den 1. September 1926 at regne samt under 7. Maj 1926 konstitueret i Embedet fra den 1. April 1926 at regne, se nedenfor Side 41—42.

Under 29. Maj 1926 blev mag. art. Jørgen Jørgensen udnævnt til Professor i Filosofi ved Universitetet fra den 1. Juni 1926 at regne, se nedenfor Side 42—45.

Under 19. Juni 1926 blev der meddelt Professor i Arkæologi, Dr. phil. Chr. Blinkenberg Afsked paa Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra den 1. September 1926 at regne.

Under 17. Juli 1926 blev Dr. phil. Carsten Høeg udnævnt til Professor i klassisk Filologi ved Universitetet fra den 1. September 1926 at regne, se nedenfor Side 45—48.

Under 14. April 1926 blev Docent i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur William Thalbitzer udnævnt til Professor extraordinarius i samme Fag ved Universitetet fra den 1. April 1926 at regne, se nedenfor Side 48—51.

Under 30. Marts 1926 blev Dr. phil. C. A. Bodelsen udnævnt til Docent i engelsk Sprog og Litteratur ved Universitetet fra den 1. April 1926 at regne, se nedenfor Side 51—52.

Under 3. Maj 1926 blev Lektor i anvendt Psykologi, Dr. phil. R. H. Pedersen udnævnt til Docent i samme Fag ved Universitetet fra den 1. April 1926 at regne, se nedenfor Side 52—54.

Under 14. Maj 1926 beskikkedes Dr. phil. Kurt Wulff som Lektor i Kinesisk ved Universitetet for et Tidsrum af 3 Aar fra den 1. April 1926 at regne, se nedenfor Side 54—60.

Under 5. Oktober 1925 meddelte Ministeriet Tilladelse til at J. Adigard des Gautries holdt Forelæsninger i Fransk ved Universitetet som adjungeret Professor Dr. phil. K. Nyrop.

Under 4. Januar 1926 meddelte Ministeriet Translatør i Russisk cand. jur. H. C. Brodersen Forlængelse af den ham tilstaaede Bemyndigelse til at holde Øvelser over Russisk ved Universitetet med 2 Aar fra Begyndelsen af Foraarssemestret 1926 at regne.

Under 7. Januar 1926 antog det filosofiske Fakultet Dr. phil. Carsten Høeg som Lærer i Latin og Græsk for teologiske og juridiske

Studerende fra Foraarssemestret 1926 at regne i Stedet for Dr. phil. Kurt Wulff, som havde ønsket sig fritaget for dette Hverv.

Under 20. Marts 1926 bifaldt Undervisningsministeriet, at det overdroges mag. art. Jørgen Jørgensen at varetage den ved Professor, Dr. C. N. Starckes Død afbrudte Undervisning i filosofisk Propædeutik fra den 22. s. M. til Begyndelsen af den filosofiske Eksamen i Sommeren 1926, se nedenfor Side 43.

Under 11. Juni 1926 beskikkedes Dr. phil. J. Himmelstrup som Censor og Dr. phil. S. V. Rasmussen som Censorsuppleant ved den almindelige filosofiske Prøve for Resten af Treaaret 1. April 1925 til 31. Marts 1928.

Under 15. December 1925 meddelte Ministeriet Professor, Dr. phil. Johs. Pedersen Fritagelse for at holde Forelæsninger i Foraarssemestret 1926, for at han kunde studere orientalske Haandskrifter ved udenlandske Biblioteker.

Under 10. Juli 1926 meddelte Ministeriet Lektor, Dr. phil. Kurt Wulff Fritagelse for at holde Forelæsninger i Tiden ca. 15. September til ca. 1. November 1926 af Hensyn til en videnskabelig Udenlandsrejse.

Stud. mag. Grundal Sjallung ansattes som fast videnskabelig Assistent ved Psykologisk Laboratorium paa Prøve i 1 Aar fra den 1. Juni 1926 at regne.

Under 19. November 1925 meddelte Ministeriet, at den franske Regering havde bifaldet, at Dr. phil. Viggo Brøndal, der var indstillet til den paagældende Post af det filosofiske Fakultet og Konsistorium, ansattes som Lektor i Dansk ved Universitetet i Paris for et Tidsrum af 2 Aar. Det blev samtidig med Udnævnelsen af Ministeriet meddelt Dr. Brøndal, at han skulde være pligtig at varetage Ledelsen af Studieoplysningskontoret i Paris for det fornævnte Tidsrum.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Lektor i fysiske Undervisningsforsøg Th. Sundorph afgik ved Døden den 8. Juli 1926. Han var Universitetslærer fra 1920 til sin Død.

Under 20. Maj 1926 blev der meddelt Dr. phil. J. A. Christiansen Fornyelse for et Tidsrum af 3 Aar fra den 1. April 1926 at regne af hans Beskikkelse som Lektor i almindelige kemiske Fag ved Universitetet.

Under 18. Maj 1926 bifaldt Ministeriet, at de Lektorforretninger, der hidtil havde paahvilet Dr. phil. H. A. Kramers i hans Egenskab af Lektor i teoretisk Fysik ved Universitetet, overdroges til Dr. phil. Werner Heisenberg foreløbig for Finansaaret 1926—27, se nedenfor Side 145—46.

Under 3. Marts 1926 meddelte Ministeriet Docent R. H. Stamm Fritagelse for sine Embedspligter af Helbredshensyn i 6 Uger i Maanederne Marts og April 1926.

Under 12. Juni 1926 meddelte Ministeriet Professor, Dr. phil. J. N. Brønsted Orlov fra sin Embedsgerning i Tiden 15. Juli 1926 til 15.

Februar 1927 for at kunne holde Forelæsninger over fysisk-kemiske Emner og lede fysisk-kemiske Arbejder ved Yale-Universitetet i Amerika.

Under 18. Juni 1926 meddelte Ministeriet Inspektør ved Zoologisk Museums II. Afdeling, Dr. phil. Th. Mortensen Orlov fra sin Embedsgerning i 6 Maaneder fra Juni Maaned 1926 for at kunne foretage en Studierejse til større Museer i Europa og Nordamerika.

Stud. mag. J. Kruse Bøggild ansattes som fast videnskabelig Assistent ved Universitetets fysiske Laboratorium B paa Prøve i 1 Aar fra den 1. Februar 1926.

Cand. mag. Kaj Bergs Ansættelse som Assistent ved Ferskvandsbiologisk Laboratorium forlængedes med 1 Aar fra den 1. Marts 1926.

Cand. mag. Richard Petersen meddeltes efter Ansøgning Afsked fra Stillingen som Undervisningsassistent hos Professor, Dr. Niels Nielsen og Bibliotekar ved Matematisk Laboratorium fra den 1. Februar 1926.

Mag. scient. Erik Juul ansattes som Undervisningsassistent hos Professor, Dr. Niels Nielsen og Bibliotekar ved Matematisk Laboratorium paa 1 Aar fra den 1. Februar 1926.

Stud. mag. Axel V. Nielsen ansattes som Assistent ved Astronomisk Observatorium fra 1. April 1926 til 31. Oktober 1926.

Cand. mag. David Fogs Ansættelse som Undervisningsassistent hos Professor, Dr. J. Hjelmslev forlængedes med 1 Aar fra den 1. April 1926.

Lektor, Dr. phil. H. A. Kramers meddeltes efter Ansøgning Afsked som fast videnskabelig Assistent ved Institutet for teoretisk Fysik fra den 1. Maj 1926.

Cand. mag. J. C. Jacobsen ansattes som fast videnskabelig Assistent ved Institutet for teoretisk Fysik fra den 1. Maj 1926 med Lønningsanciennitet fra den 1. Januar 1925.

Dr. phil. Werner Heisenberg ansattes som Assistent ved Institutet for teoretisk Fysik paa 1 Aar fra den 1. Maj 1926.

Dr. phil. Hakon Lund ansattes som fast videnskabelig Assistent ved Kemisk Laboratorium fra den 1. Maj 1926 med Lønningsanciennitet fra den 1. Maj 1924.

Cand. polyt. Jens Klit ansattes som Assistent ved Kemisk Laboratorium fra den 1. Maj 1926.

Cand. mag. Einar Storgaards Ansættelse som Assistent ved Geografisk Laboratorium forlængedes med 1 Aar fra den 1. Juni 1926.

Universitetsbiblioteket.

Under 10. Juli 1925 meddeltes der Overbibliotekar ved Universitetsbiblioteket, Dr. phil. Sofus Larsen Afsked paa Grund af Alder i Naade og med Pension fra den 1. Oktober 1925 at regne.

Under 17. September 1925 blev Biblioteksinspektør cand. mag. Svend Dahl udnævnt til Overbibliotekar ved Universitetsbiblioteket fra den 1. Oktober 1925 at regne, se nedenfor Side 130.

Under 8. Oktober 1925 ansatte Konsistorium ved Overbibliotekar, Dr. Sofus Larsens Afgang i Stedet for ham Bibliotekar, cand. mag. Victor Petersen som Universitetets Arkivar fra den 1. s. M. at regne.

Under 7. September 1925 meddelte Ministeriet konstitueret Underbibliotekar ved Universitetsbiblioteket Frk. cand. mag. Ellen Larsen fast Ansættelse som Underbibliotekar fra den 1. August 1926 at regne.

Under 30. Oktober 1925 meddelte Ministeriet Underbibliotekar, Dr. phil. Ditlev Nielsen Orlov fra sin Embedsgerning af Hensyn til videnskabeligt Arbejde i Maanederne Oktober og November 1925.

Under 12. Marts 1926 meddelte Ministeriet Bibliotekar, cand. mag. Alfr. Krarup Orlov fra sin Embedsgerning i Tiden 12. April til 14. Juni 1926 og Tilladelse til i samme Tidsrum at foretage en Rejse til Italien for med Støtte fra Rask-Ørstedfondet at deltage i de skandinaviske Arkivundersøgelser i Vatikanet.

b. Universitetets Fritryksskonto.

(J. Nr. 2/1925 og 2/1926).

Konsistorium har i 1925—26 bevilget følgende Bidrag af Fritryksskontoen:

Professor, Dr. phil. Erik Arup 70 Kr. pr. Ark til en ny Udgave af Kr. Erslev: Historisk Teknik (17. November 1925), Professor Ed. Geismar 50 Kr. pr. Ark til Udgivelse af hans Etik (10. December 1925), Professor, Dr. phil. Einar Biilmann 70 Kr. pr. Ark til fjerde Udgave af hans Lærebog i organisk Kemi (13. Januar 1926), Professor, Dr. phil. et litt. isl. Finnur Jónsson 70 Kr. pr. Ark til Udgivelse af 2. Oplag af Snorrí Sturlusons Edda (14. Januar 1926), Professor Ed. Geismar 50 Kr. pr. Ark til en ny Udgave af »Nogle Tænkeres Syn paa Religion og Moral« (18. Februar 1926), Professor, Dr. phil. Aage Friis 45 Kr. pr. Ark til en ny Udgave af I. A. Fridericia: Det 17. og 18. Aarhundredes Historie (20. Marts 1926), Professor O. B. Bøggild 45 Kr. pr. Ark til 2den Udgave af hans Lærebog i Krystallografi og Mineralogi (23. April 1926), Professor, Dr. med. J. Lindhard 65 Kr. pr. Ark til 3die Udgave af hans Lærebog i speciel Gymnastikteori (12. Juni 1926), Professor, Dr. phil. Johannes Pedersen 65 Kr. pr. Ark til Trykningen af hans Hebræisk Grammatik (3. Juli 1926), Lektor Viggo Forchhammer 45 Kr. pr. Ark til 3die Udgave af hans »Taleøvelser« (7. Juli 1926).

c. Universitetslærernes Studie- og Repræsentationsrejser.

Af Universitetets Udgiftspost u. Til Universitetslærernes Studierejser, blev i Finansaaret 1925—26 udbetalt til Professor, Dr. K. Fabricius 250 Kr., Professor, Dr. V. Grønbech 300 Kr., Professor, Dr. Louis

Hammerich 600 Kr., Lektor, Dr. G. Hatt 900 Kr., Lektor, Dr. K. Hude 900 Kr., Professor, Dr. Otto Jespersen 300 Kr., Lektor, Dr. H. A. Kramers 300 Kr., Professor, Dr. Axel Nielsen 900 Kr., Professor, Dr. Bertil Ohlin 900 Kr., Professor, Dr. C. Hansen Ostenfeld 300 Kr., Professor, Dr. theol. N. M. Plum 600 Kr., Docent, Dr. O. E. Ravn 250 Kr., Professor, Dr. Edgar Rubin 600 Kr., Professor, Dr. Kr. Sandfeld 900 Kr., Professor, Dr. Elis Strømgren 450 Kr. og Professor, Dr. H. Ussing 400 Kr. (J. Nr. 45/25).

Af Universitetets Udgiftspost k. 1. Til Repræsentationsrejser, blev i Finansaaret 1925—26 udbetalt til Professor, Dr. Chr. Blinkenberg 1000 Kr. (J. Nr. 172/25), Professor, Dr. C. H. Ostenfeld 800 Kr. (J. Nr. 114/26), Professor W. Thalbitzer 200 Kr. (J. Nr. 134/26) og Professor, Dr. Fr. Torm 1000 Kr. (J. Nr. 324/24).

d. Professor, Dr. jur. Carl Torps Afgang fra Universitetet og Dommer i Østre Landsret Oluf Haraldsen Krabbes Ansættelse som Professor i Retsvidenskab.

(J. Nr. 180/25).

Under 12. Maj 1925 blev Professor i Retsvidenskab ved Universitetet, Dr. jur. Carl Torp, der i Juni Maaned s. A. fyldte 70 Aar, efter Ansøgning afskediget i Naade og med Pension fra d. 31. August 1925 at regne, jfr. Universitetets Aarvog 1924—25 S. 6.

Efter Indstilling fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet og Konsistorium blev det saaledes ledigt blevne Embede opslaaet ledigt og under 3. August og 8. Oktober 1925 blev de indkomne 2 Ansøgninger, nemlig fra cand. jur. Oluf Brüel og Dommer i Østre Landsret Oluf H. Krabbe, af Ministeriet tilstillet Universitetet til Erklæring.

Til Bedømmelse af de indkomne Ansøgninger nedsatte det rets- og statsvidenskabelige Fakultet i Henhold til § 3 i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 et Udvalg, bestaaende af Professorerne, Dr. jur. Carl Torp, Poul Johannes Jørgensen og Dr. jur. Frantz Dahl, som under 30. Oktober 1925 afgav følgende Indstilling til Fakultetet:

»Til Udvalgets Bedømmelse er henvist to Ansøgninger, nemlig fra cand. juris Oluf Brüel og Landsdommer Oluf H. Krabbe.

Kandidat Brüel har offentliggjort nogle mindre Afhandlinger, af hvilke enkelte omhandler kriminalistiske Spørgsmaal, men han har hverken gennem disse Afhandlinger eller ad anden Vej dokumenteret saadanne juridiske Evner eller et saadant almindeligt Kendskab til Strafferetten, at der vil kunne være Tale om at overdrage ham et Professorat i dette Fag.

Landsdommer Krabbe er en begavet Jurist, der, efter hvad der er Udvalget bekendt, har gjort udmærket Fyldest i de praktiske juridiske Stillinger, han hidtil har beklædt. Foruden den i de nævnte Stillinger erhvervede praktiske Erfaring med Hensyn til kriminalistiske Spørgs-

maal medbringer han fra sit Arbejde i Dansk Kriminalistforening og navnlig i Straffelovskommissionen af 9. Nov. 1917 et grundigt Kendskab til de nyere Reformbevægelser indenfor Strafferetten og har i Kommissionen haft Lejlighed til at gennemdrøfte alle vigtigere strafferetlige Spørgsmaal fra et lovgivningspolitisk Synspunkt. Han er saaledes fra visse Sider vel rustet til en eventuel Lærergerning i Strafferet, hvilken sikkert vil høste Gavn af hans praktiske Erfaring som Kriminalist, og er ogsaa i en vis Henseende godt forberedt til den Opgave, der vil blive stillet Professoren i Strafferet, hvis en ny Straffelov vedtages. Hans litterære Produktion, der foruden nogle Anmeldelser omfatter et Antal mindre Afhandlinger og Foredrag i Dansk Kriminalistforening og ved det nordiske Juristmøde 1919 og overvejende behandler kriminalistiske Emner, er imidlertid kun lidet omfattende, og skønt den bekræfter, hvad ovenfor er bemærket om hans juridiske Begavelse, idet den baade vidner om Skarpsindighed og et sundt juridisk Skøn, tillader den næppe en aldeles sikker Dom om, i hvilket Omfang hans Begavelse er af egentlig videnskabelig Art, og navnlig ikke om hans Evne til at behandle videnskabelige Spørgsmaal i en større Sammenhæng, ligesom man ikke af de nævnte Arbejder kan se, i hvor stor Udstrækning han er fortrolig med den strafferetlige Litteratur. Uanset den Tvivl, som saaledes i de nævnte Retninger gør sig gældende, og hvis Betydning Udvalget ikke er blind for, idet man erkender, at det i Almindelighed maa være afgørende for Bedømmelsen af en Ansøgers Kvalifikationer, at ingen Tvivl af nævnte Art er til Stede, kan Udvalget dog af de først anførte Grunde anbefale, at Landsdommer Krabbe ansættes som Professor, hvorved man særlig lægger Vægt paa, at hans fortrinlige juridiske Evner ikke kan drages i Tvivl, og at hans praktiske Erfaring som Kriminalist er saa stor, at den kan ventes i visse Retninger at ville give hans Lærer- og Forfattervirksomhed en særlig Værdi, som en teoretisk bedre forberedt, men mindre erfaren Videnskabsmands Virksomhed vilde savne.

I Henhold til det anførte indstiller hele Udvalget, at det ledige Embede besættes med Landsdommer Krabbe. Undertegnede Torp ønsker dog at bemærke, at det i Almindelighed lidet heldige ved at besætte en Stilling som Professor ved Universitetet — navnlig saalænge vi kun har eet Universitet — med en Mand, der ikke ganske utvetydigt har dokumenteret sin Evne til videnskabelig Behandling af Stoffet og den videnskabelige Fordannelse, som er en Forudsætning herfor, efter min Mening forøges, naar Ansøgeren har naaet en Alder, der vanskeliggør at indhente det, som i saa Henseende maatte mangle. Naar jeg til Trods herfor, om end med Betænkelighed, har sluttet mig til ovenstaaende Indstilling, skyldes det foruden de i denne anførte Grunde ogsaa væsentlig, at der i Virkeligheden ikke er Udsigt til i den nærmeste Fremtid at finde nogen mere kvalificeret Mand til Embedet.«

Denne Indstilling blev i Henhold til kgl. Anordning af 26. Juni 1918 meddelt Ansøgerne, af hvilke cand. jur. Brüel i en Skrivelse af 3. November 1925 indsendte Bemærkninger til Indstillingen, jfr. Anordningens § 4.

Under 12. November 1925 afgav det rets- og statsvidenskabelige Fakultet sin Indstilling, hvori meddeltes, at Udvalgsindstillingen var blevet behandlet paa et Fakultetsmøde d. 10. s. M., i hvilket Professor Torp i Henhold til § 3 i fornævnte kgl. Anordning deltog som Medlem af Bedømmelsesudvalget, og Indstillingen blev her enstemmig vedtaget. Den fra cand. Brüel indløbne Skrivelse gav ikke Fakultetet Anledning til nogen Bemærkning.

Efter at Konsistorium havde sluttet sig til Fakultetets Indstilling blev ved kgl. Resolution af 24. November 1925 Dommer i Østre Landsret Oluf Haraldsen Krabbe udnævnt til Professor i Retsvidenskab ved Universitetet fra d. 1. December 1925 at regne.

Paa Normeringsloven for 1926—27, jfr. Rigsdagstidende for 1925—26, Tillæg A., Sp. 4759—60, blev der tilvejebragt Hjemmel for at Professor Krabbes Lønningsanciennitet beregnedes fra 1. December 1916, saaledes at han opnaaede samme Lønning som i sit tidligere Embede.

e. Oprettelse af et Lektorat i Statistikens Teori under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

(J. Nr. 223/25).

Under 14. Maj 1925 afgav det rets- og statsvidenskabelige Fakultet følgende Indstilling, som under 27. Juni blev indsendt til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning:

»Fakultetet tillader sig herved at andrage det høje Ministerium om, at der paa Forslaget til Finanslov for Finansaaret 1926—27 maa blive søgt Hjemmel for Oprettelsen af et Lektorat i Statistikens Teori.

Som det vil være Ministeriet bekendt, besørgede Professor Westergaard indtil sin Afsked Undervisningen i dette Fag, der efterhaanden er vokset op til en for det statsvidenskabelige Studium betydningsfuld Disciplin og efter de for Tiden gældende Regler udgør en Del af Faget Statistik saavel ved statsvidenskabelig som ved forsikringsvidenskabelig Eksamen. Naar Professor Westergaard ved Siden af sin Undervisning i Nationaløkonomi tillige kunde læse over Statistikens Teori, skyldtes det, at han oprindeligt var uddannet som Matematiker, men en saadan Forening af matematisk og økonomisk Uddannelse vil selvfølgelig kun rent undtagelsesvis forekomme, og ligesom man derfor ved Professor Westergaards Afsked fandt at maatte foreslaa, at hans Professorat opsloges som et rent Professorat i Nationaløkonomi, saaledes er Forholdet indenfor Fakultetet for Tiden det, at ingen af Lærerne i Nationaløkonomi mener at kunne paatage

sig paa forsvarlig Maade at lede Undervisningen i Statistikens Teori. Dette Fag er iøvrigt ogsaa saa omfattende, at det at følge med og dyrke det som selvstændig Disciplin vil lægge Beslag paa en stor Del af en Mands Arbejdskraft.

Med Hensyn til Besættelsen af det eventuelle Lektorat forbeholder man sig at fremkomme med Forslag herom, naar Lektoratet er bevilget, men man skal dog allerede nu udtale, at det formentlig vil være muligt at faa det besat med en fuldt kompetent Person.

Idet man endnu tilføjer, at det er Meningen, at vedkommende Lektor foruden at læse over Statistikens Teori skal deltage i den teoretiske Del af Undervisningen ved de statistiske Øvelser paa Laboratoriet, skal man foreslaa, at hans Honorar fastsættes til 2400 Kr. med det sædvanlige Tillæg.«

Den ansøgte Bevilling blev imidlertid ikke optaget paa Finanslovsforslaget for 1926—27.

Under 25. Februar 1926 indstillede det rets- og statsvidenskabelige Fakultet paany, at Lektoratet oprettedes fra 1. April 1926 under Hensyn til at Lektor i Landbrugsøkonomi, flv. Kontorchef Henrik Pedersen var afgaaet ved Døden (jfr. foran Side 15) og det af ham beklædte Lektorat dermed var bortfaldet, hvorved et Honorarbeløb besparedes; i Skrivelse af 7. Maj 1926 meddelte Ministeriet derefter, at man agtede at søge Hjemmel for Oprettelsen af det nævnte Lektorat paa Finansloven for 1927—28 og at man foreløbig kunde bifalde, at der fra 1. September 1926 af det ved Lektor Henrik Pedersens Død besparede Honorarbeløb anvendtes det fornødne Beløb til Vederlag for en Lektor i Statistikens Teori.

Om Lektoratets Besættelse vil blive givet Meddelelse i Aarbogen for 1926—27.

f. Professor, Dr. med. et chir. Thorkild Røvsings Afgang fra Universitetet og Overkirurg ved Sundby Hospital, Dr. med. Sigurd Eriksen Kjærgaards Ansættelse som Professor i Kirurgi.

(J. Nr. 102/26).

Under 11. Januar 1926 indgav Professor i Kirurgi ved Universitetet, Overkirurg paa Rigshospitalets Afdeling C, Dr. med. et chir. Niels Thorkild Røvsing Andragende om Afsked fra sit Embede paa Grund af Svagelighed fra den 1. September 1926 at regne.

I Skrivelse af 21. Januar s. A. fremsendte det lægevidenskabelige Fakultet med sin Anbefaling dette Andragende og udtalte med Hensyn til Besættelsen af Professor Røvsings Embede følgende:

»Fakultetet har paa et Møde d. 18. ds. enstemmigt vedtaget, at man maa ønske, at Professor Røvsings Arbejde som Lærer i klinisk Kirurgi overdrages Professor, Dr. med. Vilhelm Schaldemose, som

ogsaa selv har ønsket at overtage denne Undervisning. Fakultetet skal udtale, at Professor Schaldemose med sin næsten 20-aarige Virksomhed som Overkirurg ved det kgl. Frederiks Hospital og Righospitalets Afdeling D. og sin 18-aarige Virksomhed som Professor i Kirurgi, først 5 Aar som Lærer i teoretisk Kirurgi, dernæst 13 Aar som Lærer i operativ Kirurgi, maa anses for i højeste Grad velegnet til at overtage den paagældende Undervisning.

Ved det lægevidenskabelige Fakultet er der for Øjeblikket tre Lærere i Kirurgi, som alle er ordinære Professorer, og hvis Udnævnelse alle lyder paa Professorer i Kirurgi (uden nogen Tilføjelse af speciel Gren eller Undervisningsfag indenfor Kirurgien). Som Følge heraf vil efter Fakultetets Mening det formelle ved Professor Schaldehydes Overtagelse af Professor Rovsings Lærervirksomhed kunne ordnes derved, at Undervisningsministeriet sanktionerer, at Undervisningen i klinisk Kirurgi overdrages Professor, Dr. med. Vilh. Schaldemose fra d. 1. September d. A. at regne. Man undlader ikke at henvise til, at denne Fremgangsmaade blev fulgt, da Professorerne Bloch og Rovsing (begge ordinære Professorer) i 1903 byttede Undervisningsfag, jfr. Universitetets Aarvog 1903—04, S. 852—53.

Ifølge kgl. Resolution af 22. Januar 1873 er Lærerposten i klinisk Kirurgi knyttet fast til Stillingen som Overkirurg ved Righospitalets (det kgl. Frederiks Hospitals) Afd. C. Det maa imidlertid erkendes, at det, paa Grund af, at de to Afdelinger C. og D. efter Righospitalets Aabning i 1910 nu er ganske ens, er ligegyldigt, om Læreren i klinisk Kirurgi er Overkirurg paa Righospitalets Afdeling C. eller D. Da Professor Schaldemose ikke ønsker at bytte Afdeling, og denne Flytning formentlig ogsaa vilde medføre Ulemper af forskellig Art, skal man tillade sig at henstille, at det ved Forhandling mellem Ministeriet og Righospitalet ordnes saaledes, at Professor Schaldemose kan beholde sin Afdeling.

Fakultetet skal derfor tillade sig at indstille, *at* der meddeles Professor, Dr. med. et chir. Niels Thorkild Rovsing Afsked fra hans Stilling som Professor i Kirurgi ved Universitetet fra d. 31. August d. A. at regne, *at* det bifaldes at Undervisningen i klinisk Kirurgi ved det lægevidenskabelige Fakultet fra 1. September 1926 overdrages Professor i Kirurgi ved Universitetet, Overkirurg ved Righospitalets kirurgiske Afdeling D., Dr. med. Vilhelm Schaldemose samt endelig, *at* det af Professor Rovsing beklædte Embede snarest mulig opslaaes ledig paa sædvanlig Maade som et Professorat i Kirurgi med Tilføjende, at den paagældende skal være pligtig at læse efter Fakultetets nærmere Bestemmelse.«

Efter at denne Indstilling med Konsistoriums Tilslutning under 26. Januar 1926 var indsendt til Ministeriet, blev der ved kgl. Resolution af 5. Marts 1926 meddelt Professor Rovsing Afsked i Naade og med Pension fra d. 1. September 1926 at regne; i Skrivelse af 8. Marts

1926 bifaldt Ministeriet derefter, at Undervisningen i klinisk Kirurgi ved det lægevidenskabelige Fakultet fra 1. September 1926 blev overdraget Professor, Dr. V. Schaldemose.

Efter at det ledige Embede dernæst som indstillet af Fakultetet og Konsistorium var blevet opslaaet ledigt, blev de indkomne 9 Ansøgninger, nemlig fra Underaccouchør og 1ste Reservelæge ved Rigshospitalets Fødeafdeling A., Dr. med. Otto C. Aagaard, Dr. med. H. Abrahamsen, Overlæge ved Aalborg Amtssygehus, Dr. med. Th. Eiken, 1ste Reservekirurg ved Sundby Hospital, Dr. med. J. Fabricius-Møller, Prosektor ved Bispebjerg Hospital, Dr. med. Svend Hansen, Overkirurg ved Sundby Hospital, Dr. med. Sigurd E. Kjærgaard, Dr. med. V. Meisen, Overlæge ved Skive Sygehus, Dr. med. Aage Nielsen og Dr. med. Ove Wulff under 24. Marts 1926 tilstillet Universitetet til Erklæring.

Til Bedømmelse af de indkomne Ansøgninger nedsatte Fakultetet i Henhold til § 3 i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 et Udvalg bestaaende af Professorerne Dr. med. Fr. C. C. Hansen, Dr. med. A. Lendorf og Dr. med. V. Schaldemose. Dette Udvalg afgav under 25. April 1926 — efter at Overlæge, Dr. med. Aage Nielsen ved Skrivelse af 26. Marts s. A. til Undervisningsministeriet havde meddelt, at han trak sin Ansøgning tilbage — om de 8 øvrige Ansøgere følgende enstemmige Indstilling til Fakultetet:

»Undertegnede af Fakultetet i Henhold til kongelig Anordning af 26. Juni 1918 om Regler for Ansættelse af Professorer ved Københavns Universitet nedsatte Udvalg i Anledning af den forestaaende Besættelse af et Professorat i Kirurgi skal udtale følgende:

Efter nøje Overvejelse af de 8 Ansøgers videnskabelige Arbejder og »vitæ ante actæ« skal vi indstille, at Overlæge, Dr. med. S. Kjærgaard som den efter vor Mening bedst kvalificerede ansættes i Stillingen.«

Denne Indstilling blev i Henhold til fornævnte kgl. Anordning meddelt Ansøgerne, af hvilke Dr. med. Otto C. Aagaard, Dr. med. Th. Eiken, Dr. med. Svend Hansen og Dr. med. Ove Wulff indsendte Bemærkninger til Indstillingen, jfr. Anordningens § 4.

Under 7. Maj 1926 afgav Udvalget derefter i Continuation af sin ovennævnte Indstilling af 25. April 1926 følgende nærmere Motivering af Indstillingen:

»Som nøjere Motivering af den af Udvalget under 25. April d. A. afgivne Indstilling, skal Udvalget udtale følgende angaaende:

I. Ansøgenes Uddannelse og praktiske Kvalifikationer.

Alle Ansøgerne har som Assistent og Reservelæger ved kirurgiske Afdelinger erhvervet sig en fyldig, kirurgisk Uddannelse, og for de fleste af dem gælder det, at de gennem Assistentstillinger eller paa anden Maade har erhvervet sig Uddannelse paa forskellige andre

Omraader som f. Eks.. Gynækologi, Obstetrik, Røntgenundersøgelse, normal Anatomi, path. Anatomi m. m.

Foruden en stor og mangesidig Uddannelse har Dr. Kjærgaard det Fortrin fremfor de andre Ansøgere, at han gennem sin Stilling som Overkirurg igennem 4 Aar først paa St. Elisabeths Hospital og senere paa Sundby Hospital har erhvervet sig den Modenhed som Kirurg, som man kun kan erhverve sig igennem en saadan selvstændig Stilling.

Det samme gælder Dr. Eiken, som i godt 4 Aar har været Overlæge paa Aalborg Amtssygehus.

Alle Ansøgerne har i forskellige Assistentstillinger haft Lejlighed til at undervise Studenter, om end i meget forskellig Udstrækning. For Dr. Kjærgaard gælder, at han i mange Aar, deraf i 14 Semestre i Kirurgi, har udført en saadan Undervisning, nemlig som Assistent paa path. anat. Institut, som Reservekirurg og som Prosektor chirurgiæ, og han har vist sig som en udmærket Lærer. Efter at være blevet Overkirurg paa Sundby Hospital, har han fortsat Undervisningen som Privatdocent.

Dr. Kjærgaard, Dr. Wulff og Dr. Meisen har været ansat som Prosektor chirurgiæ og har saaledes været Assisterer under det Professorat, som nu skal besættes og har deltaget i Undervisningen af Studenterne.

II. Angaaende Ansøgenes videnskabelige Kvalifikationer maa det siges, at ingen af Ansøgerne har nogen særlig stor videnskabelig Produktion. Den største Produktion har Dr. Kjærgaard og Dr. Svend Hansen, som foruden deres Doktorafhandlinger har skrevet en ikke hel lille Række Afhandlinger.

Dr. Kjærgaard's Doktordisputats om Endometritis er et omfattende og selvstændigt Indlæg i dette Spørgsmaal. Gennem histologiske Undersøgelser udskiller han en Række selvstændige Hovedgrupper og søger yderligere at knytte disse Grupper til bestemte kliniske Billeder. I Hovedsagen synes han at have haft Ret i de Resultater, hvortil han er kommet.

Af hans andre Produktioner er der Grund til at fremhæve hans Arbejde om Abderhaldens Reaktion og hans Arbejde om Røntgenbehandling af Fibromer.

I hans Arbejde om Abderhaldens Graviditetsreaktion gaar han imod den da almindelig herskende Anskuelse om Reaktionen som en specifik Reaktion og viser gennem en lang Række meget velover tænkte og omhyggeligt gennemførte Forsøg paa overbevisende Maade, at Reaktionen ikke er specifik.

I hans Arbejde over Røntgenbehandling af Metrorrhagier og Fibromer, som han tildels har offentliggjort sammen med Dr. Panter, men hvor hele den kliniske Del alene skyldes Dr. Kjærgaard, tager han Spørgsmaalet op herhjemme til selvstændig Prøvelse. Paa Basis af en betydelig Række Tilfælde, som han selv har haft Lejlighed til at

undersøge og følge, vurderer han Behandlingens Rækkevidde og de Resultater, hvortil han kommer angaaende denne Behandlings Indikationer, har vist sig at være rigtige, forsaavidt det er dem, der i Hovedsagen stadig følges.

Dr. Kjærgaard har i disse Arbejder ydet en betydelig Indsats til de ovennævnte Spørgsmaals Belysning. Disse Arbejder, ligesom hans andre Arbejder er præget af god, videnskabelig Sans, af stor Evne til at ramme det centrale i Spørgsmaalet, af stor Grundighed og Viden og af en tiltalende Soberhed i Bedømmelsen af de Resultater, hvortil han kommer.

Dr. Svend Hansen's Disputats hørte ikke til de gode Doktorafhandlinger.

Udover en Del kasuistiske Meddelelser skal af hans Arbejder nævnes et Arbejde om Coxa valga, om Ostitis fibrosa, om Empyema pleuræ, men navnlig er der Grund til at nævne hans Arbejder om Galdevejslidelser.

Han beskæftiger sig i disse Arbejder med mange Forhold: Urobilinuri, anatomiske Forhold vedrørende Galdegangene, Galdestens Hyppighed og komplicerende Lidelser i Galdevejene, Galdestens Forekomst i de intrahepatiske Galdegange, Galdestens Alder, Galdens Bakteriologi m. m.

Hans Arbejder over Urobilinuri maa anses for gode. Paa flere Punkter giver hans andre Undersøgelser over Galdevejslidelser Oplysninger af Interesse, men hans Arbejder virker i nogen Grad som en Materialesamling, som foreløbige Meddelelser om hans Undersøgelser, og man savner for meget en virkelig dybere Indtrængen i de foreliggende Problemer og en sammenhængende, kritisk Vurdering af tidligere Forfatteres og hans egne Undersøgelser.

Man maa anerkende det store Arbejde og den Flid, som er nedlagt i disse Undersøgelser.

Dr. Fabricius Møller's Doktordisputats er et godt og selvstændigt Arbejde, som synes at bringe væsentlig Klarhed paa Punkter, som forgæves har været gjort til Genstand for Undersøgelse af andre. Foruden nogle kasuistiske Meddelelser har han skrevet et pænt Arbejde om Fract. oss. lunati, som dog udover at gøre det sandsynligt, at denne Fractur forekommer hyppigere end tidligere antaget, ikke bringer noget væsentlig nyt. Endelig har han skrevet et Arbejde om Diastaseundersøgelse i Urin ved Pankreaslidelser, hvori han slaar til Lyd for denne Undersøgelsesmethode.

Dr. Abrahamsen's Arbejder angaar væsentlig orthopædiske Emner. Saavel hans Doktordisputats som flere af hans andre Arbejder er flittige og dygtige, men man savner maaske i nogen Grad selvstændige, originale Synspunkter.

Dr. Eiken's Doktordisputats er en velskreven Afhandling om Frakturer af Fodrodsknoglerne og giver en samlet Fremstilling af disse Lidelser dog uden at bringe noget væsentligt nyt. Foruden et path.

anat. Arbejde om Osteogenesis imperfecta og et Arbejde om 4 Timers Røntgenretention omfatter hans øvrige Arbejder dels en Del Emner, som knytter sig til hans Disputats og supplerer denne, dels en Del Oversigtsartikler og kasuistiske Bidrag til Belysning navnlig af maligne Svulster. Han har været en flittig og interesseret Forfatter.

Dr. Aagaard har indsendt 5 videnskabelige Arbejder, hvoraf de 4 omhandler rent anatomiske Spørgsmaal, alle af meget speciel Art, og alle paa hinanden meget nærstaaende Omraader samt i udpræget Grad baseret paa Anvendelsen af den af Gerota angivne Injektionsmethode. Hans sidste og største af disse Arbejder, nemlig hans Doktordisputats svarede ikke til de Forventninger, man efter hans Guldmedaljeafhandling nærrede til hans videnskabelige Udvikling.

Det bør bemærkes, at Dr. Aagaard trods mange Aars Virksomhed paa videnskabeligt arbejdende Hospitalsafdelinger kun har præsteret en enkelt Oversigtsartikel over et kirurgisk Spørgsmaal og iøvrigt ikke har nogen original kirurgisk Produktion.

Dr. Wulff's vigtigste Arbejder er hans Doktordisputats og Arbejder om Emner, der slutter sig hertil. Han har paa disse Omraader ydet Bidrag af ikke ringe Værdi, medens hans andre Arbejder har mindre Betydning. Han har skrevet et smukt, historisk Arbejde om Stenknusningens Historie.

Dr. Meisen har foruden en Del interessante, historiske Arbejder skrevet en Doktordisputats, som med Rette blev stærkt kritiseret. Han har desuden skrevet en Del mindre Arbejder, hvoraf nogle som hans Arbejder over Bennet's Fractur og Luxatio humeri har nogen Betydning, men alle disse Arbejder ligger ret langt tilbage i Tiden, først i det sidste Aar har han skrevet en Afhandling om Varicebehandling, der selv om den omtalte Behandlingsmethode ikke er original, maa betegnes som et fortjenstfuldt Arbejde.

Som det fremgaar af ovenstaaende Gennemgang af Ansøgenes videnskabelige Kvalifikationer og »vitæ ante actæ« maa vi anse Dr. Kjærgaard i Henseende til videnskabelig Begavelse og Evne til original Produktion samt med Hensyn til praktisk Uddannelse, Erfaring og Modenhed for at være alle de andre Ansøgere saa overlegen, at vi ikke tager i Betænkning at indstille, at han uden Konkurrence ansættes i Stillingen som Professor i Kirurgi.«

Denne Motivering blev ligeledes tilstillet de 8 Ansøgere, af hvilke Dr. med. Otto C. Aagaard, Dr. med. H. Abrahamsen, Dr. med. J. Fabricius-Møller, Dr. med. Svend Hansen og Dr. med. V. Meisen indsendte Bemærkninger.

Den 20. Maj 1926 afgav Fakultetet derefter sin Indstilling, hvori meddeltes at Udvalgsindstillingen var blevet behandlet paa et Møde den 17. Maj s. A., paa hvilket den var blevet tiltraadt af et Flertal af Fakultetets tilstedeværende Medlemmer, idet 10 stemte for Indstillingen, medens 7 stemte imod. De af Ansøgerne fremsatte Bemærkninger til Indstillingen tog Fakultetet til Efterretning. Fakultetet indstillede i

Henhold hertil, at Overkirurg, Dr. S. Kjærgaard fik Ansættelse i det ledige Embede fra den 1. September 1926 at regne.

Efter at denne Indstilling med Konsistoriums Tilslutning under 10. Juni 1926 var indsendt til Ministeriet, meddelte dette under 6. Aug. 1926 Overkirurg ved Sundby Hospital, Dr. med. Sigurd Eriksen Kjærgaard Konstitution som Professor i Kirurgi ved Københavns Universitet fra den 1. September 1926 at regne, idet Ministeriet samtidig udtalte, at det maatte anses for uforeneligt med Tjenestemandslovens Regler, at en Tjenestemand samtidig oppebærer pensionsberettiget Lønning i to offentlige Stillinger, hvorfor der ikke vilde kunne meddeles Overkirurg Kjærgaard fast Ansættelse saa længe han stod i fast pensionsgivende Tjenesteforhold til Københavns Kommune; Ministeriet udbad sig derfor nærmere Meddelelse om, hvorledes Forholdet til Københavns Kommune vilde kunne ordnes.

Foranlediget ved, at fire af Ansøgerne til Embedet, dels i deres Bemærkninger til Udvalgsindstillingen og dels i en Skrivelse til Konsistorium af 2. Juni 1926, dels endelig i en Skrivelse til Undervisningsministeriet af 15. s. M., havde fremsat Klage over den Maade, hvorpaa Reglerne i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 angaaende Professorers Ansættelse ved denne Sags Behandling var iagttaget, udtalte Ministeriet, efter at det fra Fakultetet og Konsistorium havde indhentet en Udtalelse om de fire Ansøgers Skrivelse af 15. Juni 1926, følgende:

Med Hensyn til den af fire af Ansøgerne til det paagældende Professorat fremsatte Klage over den Maade, hvorpaa Reglerne i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 angaaende Professorers Ansættelse er iagttaget, skal man under Henvisning til D'Herrers Skrivelse af 30. Juni (102/26) udtale, at Ministeriet med Dem er enig i, at de formelle Regler i nævnte Anordning foreligger overholdt. Det Punkt, der specielt har givet Anledning til den fremsatte Klage, nemlig det i Komitéens Motivering truffne Valg af Rækkefølge for Omtalen af ikke-indstillede Ansøgere, ligger udenfor disse Regler, idet der ikke i Anordningen indeholdes Forskrifter om dette Forhold. Ministeriet undlader imidlertid ikke at udtale, at naar der — som i det foreliggende Tilfælde — afgives en Indstilling, der kun gaar ud paa Forslag om Ansættelse af en bestemt Ansøger, men ikke indeholder noget subsidiært Forslag, ej heller nogen Udtalelse om, hvilke Ansøgere der foreslaas som Deltagere i en eventuel Konkurrence, nødvendiggør Indstillingen kun en Motivering for, at den indstillede foretrækkes, altsaa en Vurdering af hans Kvalifikationer i Forhold til hver enkelt af de andres, men ikke en indbyrdes Vurdering af disse sidste. Komitéen har i det foreliggende Tilfælde heller ikke ladet sin Omtale af de ikke-indstillede Ansøgere konkludere i en saadan sammenlignende Vurdering, men det vilde da efter Ministeriets Opfattelse have været rigtigere, om Komitéen for disse Ansøgers Vedkommende havde valgt en neutral Rækkefølge for Omtalen af dem, f. Eks. den alfabetiske Orden, fremfor en Række-

følge, der, selv om den maaske er tilfældig, dog leder Tanken hen paa en indbyrdes Vurdering, der ikke har fundet positivt Udtryk og efter Indstillingen heller ikke var nødvendig.

— Ved Undervisningsministeriets Resolution af 6. Marts 1926 blev der meddelt Professor Dr. Th. Rovsing Fritagelse for sit Undervisningsarbejde af Helbredshensyn i Foraarssemestret 1926, og efter Indstilling fra det lægevidenskabelige Fakultet og Konsistorium blev det bifaldet, at Undervisningen i klinisk Kirurgi i det nævnte Tidsrum samt Eksaminationen i dette Fag i Eksamensterminen Sommeren 1926 overdroges Professor, Dr. V. Schaldemose, og, at den ellers Professor Schaldemose paahvilende Undervisning i kirurgisk Praktikantklinik i Foraarssemestret 1926 overdroges 1. Reservekirurg ved Rigshospitalets Afdeling C, Christian Rovsing samt at der herfor udbetaltes ham et Honorar af 1350 Kr. + midlertidigt Tillæg af Universitetets Udgiftspost a. 12. Vikarudgifter for Finansaaret 1926—27.

g. Oprettelse af et Professorat i biologisk (fysiologisk) Kemi under det lægevidenskabelige Fakultet.

(J. Nr. 188/24).

Under 31. Marts 1924 indsendte det lægevidenskabelige Fakultet følgende Andragende:

Det lægevidenskabelige Fakultet tillader sig herved at indgaa til det høje Ministerium med Anmodning om, at der under Fakultetet oprettes et ordinært Professorat i fysiologisk Kemi.

Som det vil være Ministeriet bekendt, indtog den fysiologiske Kemi en meget beskeden Plads i den fysiologiske Undervisning, da Professoratet i Fysiologi oprettedes ved Universitetet i Aaret 1829, medens den komparative Anatomi dengang spillede en meget vigtig Rolle indenfor Faget, saaledes som det her i Landet doceredes af Eschricht.

Efter Panums Ansættelse i Aaret 1864 begyndte allerede den fysiologiske Kemi at spille en stadig større og større Rolle, hvilket bl. a. gav sig Udslag i Indførelse af systematiske praktiske fysiologisk-kemiske Kurser for Studenterne. Kurserne var til en Begyndelse frivillige men gjordes senere obligatoriske.

I endnu højere Grad end Panum var Bohr klar over den store Betydning, den fysiologiske Kemi efterhaanden havde faaet for de medicinske Studerende, ikke alene for deres rent teoretiske Uddannelse men ogsaa for deres senere Undervisning i de praktiske Fag. Dette bevirkede, at Bohr fik ansat en fast Assistent, hvis Hovedopgave det blev under Professorens Overledelse dels at lede de fysiologisk-kemiske Øvelser dels at holde Forelæsninger og Eksaminatorier over fysiologisk Kemi.

Det mægtige Opsving, den fysiologiske Kemi har taget i de senere Aar, hovedsagelig grundet paa Fysikens og Kemiens rivende Udvikling, har bevirket, at den, der fuldtud skal beherske dette for Medicinen grundlæggende Fag, maa have en helt anden og langt mere omfattende fysisk-kemisk Uddannelse end den, der tidligere krævedes af en fysiologisk Kemiker.

Det har da ogsaa vist sig, at Fakultetet, hvor det drejede sig om at bedømme Doktordisputatser af rent fysiologisk-kemisk Indhold, har maattet søge Bistand hos Universitetetslærere udenfor Fakultetet.

Hvor berettiget og nødvendig Oprettelsen af et Professorat i fysiologisk Kemi ved vort Universitet nu maa siges at være, fremgaar bl. a. deraf, at vort Naboland Sverige forlængst, paa et Tidspunkt, da den fysiologiske Kemi ikke paa langt nær havde naaet den Udvikling som nu, ved Siden af de sædvanlige Professorater i Fysiologi, har oprettet ordinære Lærerpladser i fysiologisk Kemi (medicinsk Kemi) ved alle dets tre medicinske Lærestalter (Lund, Stockholm og Uppsala).

Det følger af sig selv, at Oprettelsen af et ordinært Professorat i fysiologisk Kemi maa fordrø Indretningen af et særligt Laboratorium. Under de nuværende vanskelige økonomiske Forhold vil dette vel næppe kunne realiseres straks; dog kan Fakultetet — efter derom at have forhandlet med Bestyreren af Universitetets fysiologiske Laboratorium — udtale, at et saadant Laboratorium, selvom det nødvendigvis maa blive indenfor meget beskedne Rumforhold, foreløbig vil kunne indrettes i det nuværende fysiologiske Laboratorium, samt at Udgifterne herved næppe vil blive af væsentlig Betydning udover Udgifterne til Ansættelsen af en Assistent.

Ud fra de her fremførte Betragtninger er det, at det lægevidenskabelige Fakultet tillader sig at foreslaa Oprettelsen af et ordinært Professorat i fysiologisk Kemi.

Dette Forslag blev fremsendt til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Tilslutning men blev ikke optaget paa Normeringsloven for 1925—26.

Under 24. April 1925 fornyede Fakultetet sit Andragende, som atter blev indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning.

Imidlertid havde Universitetet fra de to amerikanske Fonds, »Rockefeller Foundation, Division of Medical Education« og »International Education Board« modtaget Tilsagn om en Bevilling til Opførelse af en større Laboratoriebygning for de fysiologiske Videnskaber. (Det nærmere herom vil blive meddelt i et senere Hefte af Aarbogen). Efter Planen for denne Laboratoriebygning vilde der her blive indrettet 5 Laboratorier, deraf et for biologisk Kemi, og der forudsattes saaledes Ansættelse af en særlig Leder for dette Laboratorium og Professor i Faget.

Herefter blev der paa Normeringsloven for 1926—27, jfr. Rigsdagstidende for 1924—25, Tillæg A. Sp. 4736 tilvejebragt Hjemmel for Oprettelsen af et Professorat i biologisk (fysiologisk) Kemi under det lægevidenskabelige Fakultet.

Om Professoratets Besættelse vil blive givet Meddelelse i Aarbogen for 1926—27.

h. Professor, Dr. phil. Otto Jespersens Afgang fra Universitetet og Docent, Dr. phil. Aage Brusendorffs Ansættelse som Professor i engelsk Sprog og Litteratur.

(J. Nr. 208/25).

Ved kgl. Resolution af 27. Maj 1925 blev der meddelt Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Universitetet, Dr. phil. et litt. et. jur. Jens Otto Harry Jespersen Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder fra det nævnte Embede i Naade og med Pension fra den 31. August 1925 at regne.

Samtidig blev det saaledes ledigt blivende Embede efter Indstilling af det filosofiske Fakultet og Konsistorium opslaaet ledigt og under 10. Juni og 10. September 1925 blev de indkomne 4 Ansøgninger, nemlig fra Dr. phil. C. A. Bodelsen, Docent i engelsk Sprog og Litteratur ved Universitetet, mag. art. Aage Brusendorff, cand. mag. Torsten Dahl og Lektor i Dansk ved Londons Universitet, cand. mag. J. H. Helweg tilstillet Universitetet til Erklæring.

Til at bedømme Ansøgnernes Kvalifikationer nedsatte det filosofiske Fakultet i Henhold til § 3 i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 et Udvalg bestaaende af Professorerne Dr. N. Bøgholm, Dr. V. Grønbech, Dr. Otto Jespersen, Dr. Chr. Sarauw og Dr. Vald. Vedel. Dette Udvalg afgav under 10. November 1925 følgende Indstilling til Fakultetet:

Til Besættelsen af det ledige Professorat i Engelsk har der meldt sig 4 Ansøgere: cand. mag. Torsten Dahl, Dr. phil. C. A. Bodelsen, Docent Aage Brusendorff og Lektor Helweg.

Ved Bedømmelsen af disses Kvalifikationer har Udvalget dext sig i et Flertal og et Mindretal, som har afgivet følgende Betænkninger:

Undertegnede Flertal Otto Jespersen, Chr. Sarauw, Vald. Vedel og N. Bøgholm skal udtale følgende om de fire Ansøgere Kvalifikationer:

Cand. mag. Torsten Dahl er en ung Mand, til hvem man bl. a. paa Grund af hans udmærkede Eksamen, nærer store Forhaabninger, men han har foreløbig ikke præsteret noget, der viser, at han er egnet til at overtage den ledige Post.

Dansk Lektor i London Cand. mag. Helweg har gennem et fleraarigt Ophold i England erhvervet sig særdeles gode Kundskaber i engelsk Sprog og med Hensyn til engelsk Tankesæt, ligesom han har indlagt sig Fortjeneste af Danmark (og England) ved sin Universi-

tetsvirksomhed som Lektor i vort Sprog og dets Litteratur; men hans Arbejde har ligget paa helt andre Felter end den vordende Professor i Engelsk ved Universitetet vil faa at beskæftige sig med. Lektor Helweg har, ligesaalidt som cand. mag. Dahl, udgivet noget litterært Arbejde.

Dr. phil. C. A. Bodelsen har skrevet en meget dygtig Disputats, der er blevet overordentlig gunstigt bedømt i flere ledende engelske Blade. Dens Emne (Victoriansk Imperialisme) ligger imidlertid i Udkanten af det ledige Professorats Omraade, hvilket ogsaa viste sig i, at den ene af Opponenterne ved Disputatsen maatte hentes blandt de historiske Professorer. Med al Anerkendelse af Dr. Bodelsens videnskabelige Evner og af hans meget gode Kundskaber i Faget som Helhed, mener vi, at han ubetinget maa staa tilbage for den fjerde Ansøger.

Dr. Aage Brusendorff blev for over fire Aar siden ansat som Docent i Engelsk væsentligt i Betragtning af den ualmindelig dygtige Afhandling om Chaucer, som han den Gang lige havde faaet antaget til Forsvar for Doktorgraden. Da der kort efter blev vedtaget en Bestemmelse om, at Doktorafhandlinger kunde affattes paa et fremmed Sprog, var det naturligt, at han af Hensyn til Emnets Beskaffenhed ønskede, at Disputatsen skulde fremtræde i engelsk Sprogform. Dette har været en af Grundene til Afhandlingens forsinkede Fremkomst. Bogen er nu udkommet og Disputatsen fandt Sted den 29. Oktober 1925. Foruden at henvise til Opponenternes gunstige Dom, skal vi fremhæve, at Disputatsens Emne: *The Chaucer Tradition*, er af væsentlig Betydning for Engelskfilologien. Dernæst er Behandlingsmaaden af meget omfattende Art. Forfatteren belyser sit Stof ud fra historiske, litterære, kulturhistoriske og sproglig-filologiske Synspunkter og frembringer værdifuldt nyt.

Hertil kommer, at Docent Brusendorff i en Aarrække har vist sig som en dygtig Universitetslærer, der med Iver har taget flere Sider af Faget op i sin Undervisning og i Virkeligheden har gjort samme Arbejde som en Professor; han har ogsaa energisk taget Del i det almindelige Fakultetsarbejde, f. Eks. ved den nye Eksamensordning.

Vi skal derfor indstille Docent Dr. Aage Brusendorff til det ledige Professorat, idet vi udtaler, at vi ikke kan tænke os, at nogen Konkurrence skulde kunne ændre vort Syn paa nærværende Sag.

Mindretallet, Vilh. Grønbech, har afgivet følgende Udtalelse:

Hr. cand. mag. Dahl har endnu ikke givet nogen Prøve paa sine videnskabelige Evner og kan derfor ikke umiddelbart komme i Betragtning.

Hr. Lektor Helweg har dels som Lektor ved University College i London, dels som indbudt Forelæser i Cambridge udført et betydeligt og fortjenstfuldt Universitetsarbejde, som er højt vurderet af ledende engelske Universitetsmænd. Han er i Besiddelse af et intimt Kendskab til engelske Kulturforhold som vort Universitet gerne vilde

tilføjes, at i nøje Tilknytning til denne nævnte Forandring er den Magisterkonferens, der kan tages under Docenturet, fra en Magisterkonferens i Musikhistorie omdannet til en Magisterkonferens i Musikvidenskab, og at jeg, i den Tid jeg har været ansat ved Universitetet, har læst over samtlige tre Discipliner.

Ved Indførelse af Faget Sang som Bifag ved Skoleembedseksamen blev der paalagt mig en yderligere forøget Undervisningspligt. Inden for dette Fag paahviler det mig at undervise i Musikhistorie og i Musikteori, i hvilke Discipliner der eksamineres til Skoleembedseksamen. Da Stoffet til denne Eksamen ikke kan gennemgaas paa et enkelt Aar, maa jeg inden for denne Gruppe af Studenter stedse have to Hold Studerende (et yngre og et ældre) med tre Timer ugentlig Undervisning for hvert Hold. Hertil kommer et meget omfattende Hjemmearbejde med Rettelse af teoretiske Opgaver, der er uomgængelig nødvendige for Teoriundervisningen, — ikke mindst af Hensyn til den skriftlige Opgave i Satsskrivning, som ifølge Reglerne for Skoleembedseksamen fordres ved den afsluttende Prøve. Da Stoffet ved Magisterkonferens og Stoffet ved Skoleembedseksamen ikke falder sammen, maa jeg saaledes undervise ialt tre særskilte Grupper af Studerende med hver sin Række af Forelæsninger og Øvelser.

Dels denne omfattende Forøgelse af Undervisningspligten, — dels den ovenfor omtalte stærke Udvidelse af Docenturets videnskabelige Virkefelt, dels endelig det meget betydelige Ansvar, der ved disse Nyordninger er blevet paalagt Læreren i Musikvidenskab (foruden det alt paapegede, endvidere Indseende med Undervisningen i Tale og Sang, med de Studerendes Arbejde paa Instrumentalomraadet, med Laboratoriarbejde — samt Ansvar overhovedet ved dette nye Fags Indrettelse og Gennemførelse og ved den Omlægning af Faget i den lærde Skole, der bliver Følgen af Fagets Oprettelse ved Universitetet) — mener jeg at turde fremføre som Motivering for min Ansøgning om Forandring af Docenturet til Professorat.«

Det filosofiske Fakultet fremsendte dette Andragende med sin varmeste Anbefaling, idet Fakultetet bl. a. udtalte:

»Docent Abrahamsens Arbejde ved den nye Eksamensordning er blevet af en ganske anden Art end hans Forgængers, Professor Hammerichs. Professor Hammerich havde som Docent i Musikhistorie kun Arbejde med Uddannelse af et meget begrænset Antal Studerende, der forberedte sig til Magisterkonferens i Musikhistorie. Faget Musikhistorie blev ved Professor Hammerichs Afgang udvidet til Musikvidenskab, og ved den nye Skoleembedseksamensordning er Faget blevet Bifag, for efter Skolens Ønske at muliggøre Universitetsuddannelse af den højere Skoles Lærere i Sang og Musik. Denne nye Ordning vil paalægge den eneste Universitetslærer i Faget et saa udvidet og i det hele saa omfattende Arbejde at det ikke kan bestrides af en Docent, af hvem det kun kan forlanges, at han stiller en Del af sin

Arbejdskraft til Universitetets Raadighed. Fakultetet indstiller derfor, at Docenturet i Musikvidenskab ændres til et ordinært Professorat.«

Herefter indstillede Konsistorium under 9. November 1925, at der paa Normeringsloven for 1926—27 tilvejebragtes Hjemmel for Omdannelsen af Docenturet i Musikvidenskab til et Professorat. Konsistorium udtalte bl. a. følgende:

»Som eneste Repræsentant for et omfattende Fag, i hvilket der ved flere af Udlandets Universiteter er ikke et men flere Professorater — et Fag der endda er nyt ved vort Universitet og derfor vil stille særlig store Fordringer til Læreren med Hensyn til Tilrettelæggelsen af Undervisningen og Udarbejdelse af Lærebøger — vil der komme til at paahvile Docent Abrahamsen et saa stort og fuldt ud selvstændigt videnskabeligt Arbejde, at det helt og holdent vil beslaglægge hans Tid. Det maa derfor baade under Hensyn til Fagets Karakter og under Hensyn til Omfanget af det Arbejde, som det vil kræve af sin Repræsentant, siges at være paakrævet, at Docenturet i Musikvidenskab omdannes til et Professorat.«

Herefter blev der paa Normeringsloven for 1926—27 tilvejebragt Hjemmel for Omdannelsen af det ordinære Docentur i Musikvidenskab til et ordinært Professorat i samme Fag, jfr. Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg A., Sp. 4734—36 og ved kgl. Resolution af 11. April 1926 blev Docent, Dr. phil. Erik Abrahamsen udnævnt til Professor fra d. 1. s. M. at regne.

k. Professor, Dr. phil. Verner Dahlerups Afgang fra Universitetet og Docent, Dr. phil. Johannes Brøndum-Nielsens Ansættelse som Professor i nordiske Sprog.

(J. Nr. 140/26).

Ved kgl. Resolution af 12. Marts 1926 blev der meddelt Professor i nordiske Sprog ved Universitetet, Dr. phil. Karl Verner Hornemann Dahlerup Afsked paa Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra d. 31. August 1926 at regne.

Efter Indstilling fra det filosofiske Fakultet og Konsistorium blev det saaledes ledigt blivende Embede opslaaet ledigt, og under 26. Marts 1926 blev den eneste indkomne Ansøgning fra Docent, Dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, tilstillet Universitetet til Erklæring.

Allerede for længere Tid tilbage havde Docent Brøndum-Nielsen andraget om Omdannelse af det af ham beklædte Docentur i nordiske Sprog til et ekstraordinært Professorat i samme Fag, idet han under 28. Januar 1924 indsendte Andragende herom til det filosofiske Fakultet. Fakultetet og Konsistorium indstillede herefter, at der paa Finansloven for 1925—26 oprettedes et ekstraordinært Professorat for Docent Brøndum-Nielsen, men Ministeriet meddelte i Skrivelse af 11.

Oktober 1924 at man ikke havde set sig i Stand til at imødekomme Andragendet.

Under Budgetbehandlingen til Finansloven for 1926—27 indgav Fakultetet og Konsistorium paany Andragende om Professoratets Oprettelse og paa Finanslovsforslaget for 1926—27 blev der af Ministeriet stillet Forslag herom, jfr. Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg A., Sp. 1731—32. Forslaget blev imidlertid atter udtaget under Finanslovsbehandlingen, jfr. Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg B., Sp. 1735—38, idet Ministeriet efter at Professor Dahlerup havde ansøgt om Afsked ikke mente at kunne opretholde Forslaget.

Til at bedømme Docent Brøndum-Nielsens Ansøgning om det af Professor Dahlerup beklædte Embede nedsatte det filosofiske Fakultet et Udvalg, bestaaende af Professorerne, Dr. phil. et litt. isl. Finnur Jónsson, Dr. phil. Verner Dahlerup og Dr. phil. Vilh. Andersen, som under 19. April 1926 afgav følgende Indstilling til Fakultetet:

»Dr. J. Brøndum-Nielsen, der er født 1881 og Dr. phil. 1914, har været ansat som Docent i nordiske Sprog siden 1919 og har i den Tid virket paa en særdeles fyldestgørende Maade, idet han ved sin Deltagelse baade i Undervisningen og Eksaminer har udført en Professors Gerning. Hans videnskabelige Virksomhed har i den senere Tid hovedsagelig bestaaet i Udgivelsen af de gamle danske Love, som han har deltaget i og ledet paa en fortræffelig Maade.

Vi mener derfor, at Dr. J. Brøndum-Nielsen er fuldtud kvalificeret til at beklæde det nævnte Professorat. Man tillader sig at minde om, at han af Fakultetet tidligere er bleven indstillet til at opnaa et ekstraordinært Professorat, som kunde ventes at ville blive bevilget af Regering og Rigsdag.«

Efter at Fakultetet og Konsistorium havde sluttet sig til denne Indstilling, der i Henhold til Anordningens § 4 havde været tilstillet Ansøgeren, som indsendte en Svarskrivelse, blev ved kgl. Resolution af 3. Maj 1926 Docent, Dr. phil. Johannes Brøndum-Nielsen udnævnt til Professor i nordiske Sprog ved Københavns Universitet fra d. 1. September 1926 at regne. Samtidig blev han ved Undervisningsministeriets Resolution af 7. Maj 1926 konstitueret i Embedet fra d. 1. April 1926 at regne.

1. **Mag. art. Jørgen Jørgensens Ansættelse i det ved Professor, Dr. phil. C. N. Starckes Død ledigt blevne Embede som Professor i Filosofi.**
(J. Nr. 161/26).

Den 7. Marts 1926 afgik Professor i Filosofi ved Universitetet, Dr. phil. C. N. Starcke ved Døden.

Under 9. Marts 1926 tilskrev Professorerne, Dr. phil. Fr. Brandt og Dr. phil. Victor Kuhr det filosofiske Fakultet saaledes:

»I den Nødstilstand, hvori den propædeutiske Undervisning er bragt ved Prof. Starckes Sygdom og Død, tillader vi Undertegnede os som den eneste tilfredsstillende Udvej, vi har kunnet tænke os af de derved opstaaede Vanskeligheder, der jo for Studenternes Skyld kræver den hurtigst mulige Afhjælpning, at foreslaa: at det overdrages mag. art. J. Fr. Jørgensen med det kortest mulige Varsel at føre den afbrudte Undervisning videre indenfor de af Prof. Starcke fastlagte Rammer, idet Spørgsmaalet om Ordningen af Eksaminationen til Sommer udskydes til senere Afgørelse. Da Magister Jørgensens faglige Kvalifikationer formentlig er tilstrækkelig velkendte, skal vi indskrænke os til at oplyse, at han tidligere har manuduceret til Filosofikum i Prof. Starckes Pensum, og at han har erklæret sig villig og i Stand til at efterkomme en eventuel Opfordring. Idet vi endnu kun tilføjer, at Prof. Starcke selv i sin sidste Samtale med Prof. Kuhr, hvor de bl. a. drøftede den ved en mulig Forhaling af hans Sygdom og Ferie opstaaede Eventualitet, har udtalt sig for den ovfr. foreslaaede Ordning som den eneste efter hans Mening tænkelige Løsning, skal vi henstille, at Afgørelsen af denne for Studenterne saa presserende Sag fremskyndes det mest mulige.«

I Skrivelse af 13. Marts 1926 sluttede det filosofiske Fakultet sig hertil og foreslog tillige, at der tillagdes Magister Jørgensen et Honorar af 1000 Kr. + midlertidigt Tillæg for den nævnte Undervisning.

Efter at denne Indstilling under 16. Marts 1926 var blevet indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning, bifaldt Ministeriet under 20. Marts 1926, at Magister Jørgensen fik overdraget Varetagelsen af den ved Professor Starckes Død afbrudte Undervisning i filosofisk Propædeutik fra d. 22. s. M. indtil Begyndelsen af den filosofiske Eksamen i Sommeren 1926 og at der herfor tillagdes ham et Honorar af 1000 Kr. + midlertidigt Tillæg at afholde af Universitetets Udgiftspost a. 12. for Finansaaret 1926—27.

Efter Indstilling fra det filosofiske Fakultet og Konsistorium var desuden Embedet blevet opslaaet ledigt og under 26. April 1926 blev de indkomne to Ansøgninger, nemlig fra mag. art. Jørgen Jørgensen og Dr. phil. S. Ranulf af Ministeriet tilstillet Universitetet til Erklæring.

Til at bedømme de indkomne Ansøgninger nedsatte Fakultetet i Henhold til § 3 i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 et Udvalg bestaaende af Professorerne, Dr. phil. Frithjof Brandt, Dr. phil. Victor Kuhr og Dr. phil. Edgar Rubin. Dette Udvalg afgav under 5. Maj 1926 følgende enstemmige Indstilling til Fakultetet:

»Magister Jørgensen er ved sin Kundskabsfylde, sin videnskabelige Modenhed og store Arbejdsevne fuldtud kvalificeret til det ledige Professorat. Han har, som det fremgaar af Bedømmelserne af Besvarelserne af Universitetets Prisopgave i Filosofi 1913 (Schopenhauers Erkendelsesteori i dens Forhold til Kants) og af Videnskabernes Sel-

skabs Prisopgave 1924, samt af Professor Høffdings Udtalelse med Henblik paa hans Deltagelse i Professorkonkurrencen i 1922, arbejdet paa en Maade, der har vundet ham megen Anerkendelse.

Ved mindre Bøger om Bergson og om Paul Natorp, ved en Række Anmeldelser, Artikler og Afhandlinger, har han vist sig at være godt orienteret paa forskellige filosofiske Omraader. Hans Hovedarbejde (der foreligger i Manuskript) er en Besvarelse af Videnskabernes Selskabs Prisopgave i Filosofi for 1924—25 med Titlen: Den formelle Logik, dens Udvikling og Hovedgrene, samt dens Forhold til Matematik og Filosofi. Dette Arbejde (paa 1034 maskinskrivne Sider) er ment som en Haandbog i alle herhen hørende Spørgsmaal. Forfatteren synes fuldtud at beherske den foreliggende Litteratur angaaende Logik, Logistik etc. og er nøje inde i den højere Matematik og dens erkendelsesteoretiske Grænseomraade. Med stor Klarhed og overlegen Sikkerhed, med saglig begrundet Forsigtighed og med stadig vaagen kritisk Sans behandles den klassiske Logik, den symbolske Logik og den moderne Logistik, samt Forholdet mellem denne og Matematikken. Den udførlige i Enkeltheder gaende Fremstilling af til dels yderst vanskelige Emner er særdeles værdifuld. I det store Arbejde findes indkapslet en Række paa meget omfattende Kendskab til Speciallitteraturen hvilende Specialundersøgelser af betydelig Værdi f. Eks. angaaende Aristoteles' Opfattelse af Logiken, Kants Lære om Logik og Matematik, Forholdet mellem Matematik og Anskuelse, Begrebet Intuition, Tænkningens Psykologi, Forholdet mellem Logik og Psykologi, Forholdet mellem Sprogvidenskab og Logik, Logikens Genstandslære og Logikens Forudsætninger.

Da der for Tiden inden for de eksakte Naturvidenskaber og Matematikken foregaar Ting, der er overmaade betydningsfulde for Filosofien, er det særdeles værdifuldt, at en af de filosofiske Professorer har Forudsætninger for at følge med her.

Dr. Ranulfs Studier gaar i overvejende Grad i sociologisk Retning. Ved Rejser til Tyskland, Frankrig og Amerika har han søgt at dygtiggøre sig især med det sociologiske Studium for Øje, et meget værdifuldt Felt, paa hvilket der netop for Tiden udføres et betydningsfuldt Forskningsarbejde. Dr. Ranulfs Disputats, der bevæger sig paa Grænsen af klassisk Filologi, Filosofihistorie, Logik og Sociologi har vakt ikke ringe Interesse. Den har baade vundet Anerkendelse, som bl. a. vedlagte paaagtelsesværdige Udtalelse af Wilamowitz-Moellendorff vidner om, og har ægget til Modsigelse. Med Henblik paa Disputatsen, den lille religionspsykologiske Studie »Dionysos« og andre mindre Arbejder, der foreligger fra Dr. Ranulfs Haand, kan det siges, at han arbejder maalbevidst og ihærdigt. Han har udpræget Sans for Problemernes Brod, og han formaar med Klarhed og stor argumentativ Styrke at holde en Tankegang fast og føre den skarpt igennem. Alsidig Skønsomhed gør sig endnu ikke saa stærkt gældende hos denne kundskabsrige, lovende Skribent, som man maaske kunde ønske.

I Henhold til ovenstaaende Karakteristik af de to Ansøgere Kvalifikationer skal vi indstille, at Magister Jørgensen udnævnes til at beklæde det ledige Professorat.«

Udvalgets Indstilling var i Henhold til § 4 i den fornævnte Anordning blevet tilstillet Ansøgerne, af hvilke Dr. Ranulf indsendte en Svarskrivelse.

Under 18. Maj 1926 afgav det filosofiske Fakultet sin Indstilling, hvori meddeltes, at Udvalgsindstillingen havde været behandlet paa et Fakultetsmøde og her var blevet tiltraadt af et Flertal af de tilstedeværende Medlemmer af Fakultetet og i Henhold til § 5 i den fornævnte Anordning indstillede Fakultetet derfor, at mag. art. Jørgen Jørgensen ansattes i det ledige Embede.

Efter at denne Indstilling med Konsistoriums Tilslutning var indsendt til Ministeriet, blev ved kgl. Resolution af 29. Maj 1926 mag. art. Jens Jørgen Frederik Theodor Jørgensen udnævnt til Professor i Filosofi ved Københavns Universitet fra d. 1. Juni 1926 at regne.

m. Professor, Dr. phil. A. B. Drachmanns Afgang fra Universitetet og Dr. phil. Carsten Høegs Ansættelse som Professor i klassisk Filologi.

(J. Nr. 160/26).

Ved kgl. Resolution af 14. April 1926 blev der meddelt Professor i klassisk Filologi ved Universitetet, Dr. phil. A. B. Drachmann Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder i Naade og med Pension fra den 1. September 1926 at regne.

Efter Indstilling af det filosofiske Fakultet og Konsistorium blev det saaledes ledigt blivende Embede opslaaet ledigt, og under 15. Maj 1926 blev de to indkomne Ansøgninger, nemlig fra Dr. phil. Carsten Høeg og Bibliotekar, Dr. phil. Hans Ræder tilstillet Universitetet til Erklæring.

Til at bedømme Ansøgningerne nedsatte det filosofiske Fakultet i Henhold til § 3 i kgl. Anordning af 26. Juni 1918 et Udvalg, bestaaende af Professorerne Dr. phil. A. B. Drachmann, Dr. phil. William Norvin og Dr. phil. Holger Pedersen, som under 17. Juni 1926 afgav følgende Indstilling til Fakultetet:

Det til Bedømmelse af de indkomne Ansøgninger om det ledige Professorat i klassisk Filologi ifølge Anordningens § 3 nedsatte Udvalg har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Professorerne A. B. Drachmann og Holger Pedersen) udtaler følgende:

Dr. H. H. Ræder, der er født 1869, har en ikke ringe Produktion af rent filologisk Art bag sig, der gør det muligt at skønne sikkert om hans videnskabelige Kvalifikationer. Hans Disputats om Theodoret (1900) er et solidt Arbejde, hvori der gøres Rede for den sidste kriste-

lige Apologets Overlevering paa Grundlag af selvstændige Haandskriftundersøgelser, og Theodoret's Kilder og Arbejdsmaade bestemmes. Nær til den slutter sig Udgaven af Theodoret's Apologi, hvori Disputatsens Undersøgelser, supplerede med Kendskab til endnu et vigtigt Haandskrift, udnyttes til for første Gang at fremstille en til Nutidens Fordringer svarende, med fuldstændigt kritisk Apparat, Kildesteder og Paralleler forsynet Tekst af den hidtil forsømte Forfatter. Den i og for sig ikke særlig vanskelige Opgave, der dog kompliceredes ved at visse Haandskrifter indeholder Interpolationer ved Siden af ægte, selvstændig Overlevering, er løst med Dygtighed og Samvittighedsfuldhed. — Ræders andet Hovedværk, der handler om Platons filosofiske Udvikling, er fremkaldt ved et Prisspørgsmaal, udsat af Videnskabernes Selskab. Det er en omhyggelig og grundig Udrødning af de mange og indviklede Problemer, som Platons filosofiske Udvikling frembyder, derunder særlig Spørgsmaalet om Dialogernes kronologiske Rækkefølge. Foruden at give en vel egnet Indledning i Forskningens daværende Standpunkt indeholder Bogen talrige gode Enkeltiagttagelser. Nye Synspunkter af banebrydende Betydning giver den ikke, og i Behandlingen af det filosofiske Stof og af den kunstneriske Side af Platons Forfatterskab, er den forbavsende tør, undertiden endog noget pedantisk. — Ræders senere, mindre Arbejder om Platon forandrer ikke noget i det Billede af hans Ejendommeligheder som Forsker og Fremstiller, som Platonbogen giver. Visse af dem præges af en vidt dreven Konservatisme i Behandlingen af Problemerne. Dr. Ræders tredje Hovedværk, Udgaven af Oreibasios, foreligger jo endnu ikke for Offentligheden; vi tvivler dog ikke om, at det vil være præget af de samme solide Egenskaber, som hans Udgave af Theodoret. — Ved andre Arbejder, dels af mere populær Art (Leksikonartikler), dels som Hjælper ved Udgiverforetagender (Tycho Brahe), har Dr. Ræder yderligere dokumenteret sin solide filologiske Metode og tillige vist sig vel bevandret paa Omraader af Filologien, der ligger hans Specialstudier fjernt.

Den anden Ansøger, Dr. Carsten Høeg (født 1896) behandler i det Værk, der hidtil er hans Hovedarbejde (Les Saracatsans, I 1925, II 1926) en moderne græsk Nomadestammes Sprog og til Dels dens Etnografi. Dette er et i en hver Henseende fortræffeligt Arbejde. Emnevalget er lykkeligt; indenfor den endnu uopdyrkede Del af nygræsk Dialektologi vilde det næppe have været muligt at finde et andet Stof, som frembød lige saa stor almen og historisk Interesse. Forberedelsen er omhyggelig; Forfatteren har ikke skyet nogen Møje for dels at sikre sig et absolut paalideligt Materiale, dels at erhverve sig de højst mangeartede Forudsætninger for den videnskabelige Behandling deraf. Og Udførelsen vidner om et sikkert videnskabeligt Instinkt og fuld Beherskelse af Metoden. Unægtelig falder et Emne fra nygræsk Dialektologi i og for sig udenfor den klassiske Oldtidsvidenskabs Ramme; men for Forfatteren er dette Arbejde et Led i en Hel-

hedsplan, som ingenlunde er den klassiske Filologi uvedkommende: det græske Sprogs Historie. Dertil kommer, at Dr. Høeg allerede i det foreliggende Arbejde gør det til et Hovedsynspunkt at fastslaa Forholdet mellem Oldtid og Nutid ikke blot sprogligt, men ogsaa kulturelt. Det samme Synspunkt viser sig ogsaa i den lille Meddelelse om Dialekten i Chimarra, som Dr. Høeg har offentliggjort paa Nygræsk i Tidsskriftet 'Αθήνα 36, 289—304. Den klassiske Filologi, Dr. Høegs Eksamensstudium, er saaledes ogsaa i disse nygræsk-dialektologiske Arbejder den moderlige Jord, som han drager Omsorg for at blive i Berøring med.

Efter Fuldendelsen af »Les Saracatsans« kastede Dr. Høeg sig over et Arbejde, som helt falder inden for klassisk Filologi: Udgivelsen af Det kongelige Biblioteks græske Papyri, et Arbejde, som han forberedte ved Studieophold i Paris, senere i Berlin. Imidlertid er han endnu ikke naaet til at forelægge den synlige Frugt af dette Arbejde, der nødvendigvis maa lægge Beslag paa en rum Tid. Hans Produktion inden for den egentlige klassiske Filologi omfatter derfor indtil videre i det væsentlige kun tre korte Afhandlinger, der imidlertid er hentede fra ret forskellige Omraader, (Homer-Overleveringen, oldgræsk Dialektbestemmelse, den byzantinske Musiks Teori i dens Forbindelse med Oldtiden) og vidner baade om Skarpsindighed og god Metode og ikke mindst om en selvstændig Forskerpersonlighed, der selv er grebet af en personlig Interesse for Problemerne og derfor evner at vække Interesse for dem.

Man kan saaledes ikke være i Tvivl om, at vi i Dr. Høeg har en udpræget videnskabelig Begavelse. Han har hidtil med en mærkværdig Sikkerhed løst de Problemer, han har stillet sig, og man har sikkert Ret til at vente meget af ham.

Det vil fremgaa af den her givne Karakteristik af de to Ansøgere, at Udvalget staar overfor en meget vanskelig Opgave, naar der skal træffes et Valg mellem dem. Paa den ene Side staar en ældre Mand, hvis Produktion giver et klart Billede baade af hans Fortrin og hans Begrænsning, og som ikke kan antages at ville udvikle sig videre; paa den anden Side en yngre, som allerede har præsteret fremragende Arbejder, og som giver Anledning til meget store Forventninger. Begge er utvivlsomt kvalificerede til et Professorat i klassisk Filologi, og vi vilde uden Betænkelighed indstille enhver af dem, hvis han var ene Ansøger.

En Konkurrence, der kunde synes en nærliggende Udvej, vil i dette Tilfælde næppe være nogen Nytte til. Begge Ansøgere er godt nok kendte, og Spørgsmaalet er i Virkeligheden det principielle, om man skal foretrække en fuldmoden Mand af solide, men ikke glimrende Egenskaber, eller en yngre initiativrig Personlighed, der med Sikkerhed kan ventes at ville tilføre Faget nyt Liv og friske Impulser. Vi er, naar Sagen staar saaledes, ikke i Tvivl om, at det er i Fagets og Universitetets Interesse at vælge den yngre Kraft, og mener der-

for at burde indstille Dr. Høeg til den ledige Plads som Professor i klassisk Filologi.

Mindretallet (Professor William Norvin) kan i det Hele slutte sig til Flertallets Karakteristik af Ansøgerne, men maa dog stærkere fremhæve de gode Egenskaber ved Dr. Ræders Bog om Platons filosofiske Udvikling, som stadig er anerkendt som et af de Værker, der giver den bedste Vejledning til Studiet af den store Tænkter. Medens Mindretallet saaledes ogsaa kan tiltræde det første Stykke af Flertallets Konklusion, at begge Ansøgere ubetinget maa anses for kvalificerede, mener det, udfra de givne Præmisses, særlig den ældre Ansøgers omfattende, rent filologiske Produktion, at burde indstille Dr. Ræder til den ledige Plads som Professor i klassisk Filologi.

Udvalgets Indstilling blev i Henhold til § 4 i den fornævnte Anordning tilstillet Ansøgerne, af hvilke Dr. Ræder indsendte Bemærkninger til Indstillingen.

Den 29. Juni 1926 afgav Fakultetet sin Indstilling, hvori meddeltes, at Udvalgsindstillingen havde været til Behandling paa et Fakultetsmøde den 28. Juni 1926, og at Flertalsindstillingen var blevet tiltraadt af mere end $\frac{2}{3}$ af de tilstedeværende Medlemmer. Under Henviisning til den fornævnte Anordnings § 5 indstillede Fakultetet derfor, at Dr. phil. Carsten Høeg udnævntes til Professor i klassisk Filologi. De af Dr. Ræder til Udvalgsindstillingen fremsatte Bemærkninger tog Fakultetet til Efterretning.

Efter at Fakultetets Indstilling var indsendt til Ministeriet med Konsistoriums Tilslutning blev ved kgl. Resolution af 17. Juli 1926 Dr. phil. Carsten Høeg udnævnt til Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet fra den 1. September 1926 at regne.

n. Docent i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur William Thalbitzers Udnævnelse til Professor extraordinarius i samme Fag.

(J. Nr. 141/24).

Under 23. Januar 1924 modtog det filosofiske Fakultet fra Docent i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur, cand. mag. William Thalbitzer følgende til Undervisningsministeriet stiledede Andragende:

»Herved ansøger jeg det høje Ministerium om at udvirke Hjemmel for, at det normerede Docentur i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur, jeg for Tiden beklæder ved Københavns Universitet, indtil videre gøres til et ekstraordinært Professorat. Til Motivering af denne Forandring skal jeg anføre følgende:

1) at saaledes som i den sidste Tid Grønlands Forhold til Danmark har udviklet sig internationalt, vilde det synes meget passende og ønskeligt, om det danske Universitets Lærestol fik en mere fremskudt Position i den offentlige Bevidsthed end den, det blotte Docentur

frembyder. Den danske Regering kunde ogsaa paa denne Maade understrege sit gamle historiske Forhold til Grønland.

2) at jeg, siden jeg i 1920 overtog Stillingen som Docent ved Universitetet, har faaet mine økonomiske Vilkaar saa stærkt forringede, at jeg føler min mangeaarige Virksomhed som Videnskabsmand alvorlig truet.

Som Forfatter af en lang Række Skrifter om Grønland og Eskimoerne mener jeg at have bidraget til at gavne Videnskaben og til, baade her hjemme og i Udlandet, at have udbredt Kendskabet til vor nordligste Koloni. Efter i Fjor at have afsluttet en Bog om Østgrønland (i »Meddelelser om Grønland« 40. Bind), vilde jeg ønske at kunne fortsætte dette Arbejde og samtidig i højere Grad end før at gøre min Videnskab frugtbringende i min Universitetsvirksomhed.

Men det er mig for Tiden ganske umuligt, paa Grundlag af min Lønning som Docent, at fyldestgøre de Fordringer, der videnskabelig set stilles til min Virksomhed, da jeg ikke oppebærer nogen Ekstra-Indtægter udenfor Docentgagen.

Min Stillings Vanskelighed ses ogsaa af Misforholdet mellem min Gages Størrelse og mine uofficielle Repræsentationspligter: gennem mine Skrifter (især de paa Engelsk) har jeg ofte haft den Tilfredsstillelse at henlede udenlandske videnskabelige Institutioners Opmærksomhed paa mit Arbejde, saa at man gennem Korrespondance og Opfordringer til Samarbejde har lagt Beslag paa min Tid, hvorved jeg direkte eller indirekte har kunnet gøre Udlandet takskyldigt til Danmark for dets Indsats i Grønlands Udforskning; nogen kendelig Indtægt har jeg ikke haft derved. Jeg kan eksempelvis anføre, at mit første Arbejde (A Phonetical Study of the Eskimo Language, 1904) blandt mange andre anerkendende Udtalelser i Udlandets Tidsskrifter fremkalte en Erklæring i en Anmeldelse fra en ledende amerikansk Videnskabsmand (P. E. Goddard) om, at dette Arbejde indeholdt »den første fonetisk adækvate Behandling af et amerikansk (Indianer- eller Eskimo-) Sprog« (med andre Ord, det indledte en Reform af den amerikanistiske Sprogvidenskab). Et Par Aar efter (1906) blev det overdraget mig — for Smithsonian Institution i Washington — at forfatte Afsnittet om Eskimoernes Sprog til »The American Handbook of Indian Languages« (vol. 1), den eneste Udlænding, der fik en saadan Opfordring. Siden 1917 er jeg Medredaktør af det i New York udkommende og først da stiftede Tidsskrift »International Journal of American Linguistics« (sammen med Franz Boas, Goddard og Uhlenbeck). 1914 blev jeg udnævnt til korresponderende Medlem af Société des Americanistes de Paris. To Gange har jeg repræsenteret Danmark paa Amerikanistkongresser (i Wien 1908, i Rio Janeiro 1922). I 1913 blev jeg opfordret til at deltage i den af V. Stefansson ledede Ekspedition The Canadian Arctic Expedition, og blev af den kanadiske Regering indbudt til Forhandlinger med Ekspeditionens Leder i London:

efter nogen Forhandling med ham afslog jeg at deltage. — For den danske Stats Midler har jeg, udsendt af Kommissionen for Ledelsen af de geografiske Undersøgelser i Grønland, foretaget tre Rejser, derunder to Overvintringer i Grønland, og staar nu i Begreb med at tiltræde en fjerde 4-Maaneders Rejse til Vestkysten.

Hvis jeg i Fremtiden skal kunne opretholde min videnskabelige Virksomhed i Forbindelse med min Stilling ved Universitetet, ser jeg ingen anden Udvej end at anmode om den med en Professorudnævnelse forbundne Lønforbedring.«

Det filosofiske Fakultet videresendte under 12. Februar 1924 dette Andragende med sin varmeste anbefaling, idet Fakultetet udtalte:

»W. Thalbitzer, der blev ansat som Docent i grønlandsk (eski-moisk) Sprog og Kultur 1920, var allerede dengang forlængst anerkendt som en af de mest fremragende Kendere af eskimoisk Sprog og Kultur, som han ved gentagne Ophold i Grønland havde erhvervet sig Førstehaandskundskaber om. Hans mange Arbejder er anerkendte overalt, hvor den Slags Studier drives. Særlig skal man fremhæve hans sidste store Bog: »The Ammassalik Eskimo II: Language and Folklore« i »Meddelelser om Grønland«, Bind XL (1913, omtr. 560 Sider), et i Virkeligheden enestaaende fyldigt og grundigt Arbejde om et primitivt Sæmfunts Sprog og folkelige Overlevering, der sikkert ligesom hans fonetiske Undersøgelse af Vestgrønlands Sprog vil faa grundlæggende Betydning i videnskabelig Henseende.

Idet Fakultetet iøvrigt henviser til selve Andragendet og den med dette følgende Fortegnelse over Docent Thalbitzers Arbejder, skal man udtale, at det maa betragtes ikke blot som ønskeligt, men som nødvendigt, at denne udmærkede Forskers Arbejde fremtidig kan foregaa uden Trykket af altfor store pekuniære Vanskeligheder, saa at han udelukkende kan anvende sin Tid og sine Kræfter paa sit Forskerarbejde. Derfor kan Fakultetet paa det bedste anbefale, at Docenturet ombyttes med et ekstraordinært Professorat.«

Efter at Andragendet under 16. Juni 1924 var blevet indsendt til Ministeriet med Konsistoriums anbefaling, meddelte Ministeriet imidlertid under 11. Oktober 1924, at man ikke saa sig i Stand til at stille Forslag paa Finanslovforslaget for 1925—26 om en Bevilling i det nævnte Øjemed.

Under 28. Februar 1925 fornyede Docent Thalbitzer sit Andragende, idet han henviste til sine tidligere Udtalelser og desuden anførte bl. a. følgende:

»Den stigende Opmærksomhed for den Videnskab, jeg repræsenterer ved vort Universitet, skyldes ikke blot den Fart, der er kommet i Udforskningen af Grønland — dels som det Polarland, hvorom Videnskaben med Hensyn til de arktiske Naturforhold og Folkeslag hid-

til er naaet længst frem, dels som det danske Koloniland, overfor hvis Befolkning Danmarks Kolonisationsmetoder i udpræget Grad har vundet international Opmærksomhed; — Interessen for mit Fag stammer ogsaa fra Hensynet til hele det beslægtede Arbejdsfelt vest for Grønland henimod Beringstrædet, der først langt senere end Grønland er taget op til Undersøgelse, Eskimoernes og Nordindianernes Egne i Kanada og Alaska, hvor Kanadas og U. S. A.'s Regeringer igennem nogle faa Decennier har haft store Undersøgelingsforetagender i Gang, og hvorfra nu sidst en dansk Ekspedition under Knud Rasmussen bringer os nye, betydningsfulde Resultater. Mit Fags fremtrædende Stilling skyldes ikke blot den i Øjeblikket vaagnende Interesse for Eskimoerne, men bundet vel endnu dybere i Interessen for Naturfolkene. Der røres her ved saa mange Problemer af sproglig, etnografisk og kulturhistorisk Art, at det kræver et meget betydeligt Arbejde at følge med paa dette Omraade.«

Efter at dette Andragende med Fakultetets og Konsistoriums Tilslutning var blevet indsendt til Ministeriet, blev der paa Finansloven for 1926—27, jfr. Rigsdagstidende for 1925—26, Tillæg A., Sp. 1729—32, tilvejebragt Hjemmel for Oprettelsen af et ekstraordinært Professorat for Docent Thalbitzer, og ved kgl. Resolution af 14. April 1926 blev der herefter meddelt ham Udnævnelse som ekstraordinær Professor i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur fra den 1. s. M. at regne.

o. Dr. phil. Carl Adolf Gottlieb Bodelsens Ansættelse som Docent i engelsk Sprog og Litteratur.

(J. Nr. 372/25.)

Efter at Docent, Dr. phil. Aage Brusendorff var blevet udnævnt til Professor i engelsk Sprog og Litteratur, jfr. ovenfor S. 36—39, blev det saaledes ledigt blevne Embede efter Indstilling fra det filosofiske Fakultet og Konsistorium opslaaet ledigt, og under 21. Januar 1926 blev den eneste indkomne Ansøgning fra Dr. phil. C. A. Bodelsen tilstillet Universitetet til Erklæring.

Til at bedømme Ansøgningen nedsatte det filosofiske Fakultet et Udvalg bestaaende af Professorerne, Dr. Aage Brusendorff, Dr. Niels Bøgholm og Dr. K. Fabricius, som derefter afgav følgende Indstilling til Fakultetet:

»Dr. phil. C. A. Bodelsen er cand. mag. fra 1919. Allerede som Student gjorde Dr. Bodelsen sig fordelagtig bemærket ved Grundighed, et sikkert Overblik, hurtig Opfattelse og stor Flid.

Siden da har han i en Aarrække dels været ansat ved udenrigsministerielt Arbejde som væsentlig har drejet sig om engelske Forhold, dels været optaget af engelsk Manuduktion af forskellig Art. Foruden at have lagt sit Kendskab til engelske Forhold for Dagen i

forskellige Artikler i danske Tidsskrifter har Dr. Bodelsen erhvervet Doktorgraden ved en Disputats betitlet: *Studies in Mid-Victorian Imperialism*.

Disputatsen vidner om en omfattende Belæsthed, den trækker klare Linjer op i den brogede Række af Udslag, Imperialismen har haft i England og paapeger hvorledes Aaret 1869 danner et af forskellige, nærmere præciserede Grunde naturligt Skillepunkt; dens Forfatter har i faa Linjer formaaet at give rammende Karakteristikker af Imperialismens Mænd.

Disputatsens Forløb var meget ærefuldt for Doktoranden. Efter at Bogen er udkommet i Boghandelen har man fra sagkyndig engelsk Side udtalt sig meget anerkendende om Afhandlingen.

I Anmeldelser af indfødte har ogsaa med Rette været paapeget den gode engelske Stil, der gaar gennem Bogen.

Vi finder da, at Dr. C. A. Bodelsen bør indstilles til det ledige Docentur i Engelsk, hvortil han forøvrigt er Eneansøger.«

I Skrivelse af henholdsvis 2. og 4. Marts 1926 sluttede Fakultetet og Konsistorium sig til Udvalgets Indstilling, og derefter blev ved kgl. Resolution af 30. Marts 1926 Dr. phil. Carl Adolf Gottlieb Bodelsen udnævnt til Docent i engelsk Sprog og Litteratur ved Universitetet fra den 1. April 1926 at regne.

**p. Oprettelse af et normeret Docentur i anvendt Psykologi og Lektor,
Dr. phil. R. H. Pedersens Ansættelse i denne Stilling.
(J. Nr. 257/23).**

Allerede i 1922 indstillede Konsistorium efter Forslag fra det filosofiske Fakultet under Forhandlingerne om Besættelsen af det ved Professor, Dr. Alfred Lehmanns Død ledigt blevne Embede som Professor i eksperimentel Psykologi, at der oprettedes et personligt Docentur i anvendt Psykologi for Assistent ved Universitetets psykofysiske Laboratorium, Dr. phil. R. H. Pedersen. Dette Forslag blev imidlertid ikke gennemført, hvorimod der blev oprettet et Lektorat i det nævnte Fag for Dr. Pedersen (herom vil Beretning blive givet i Universitetets Aarbog 1920—23, Bd. 3).

Under 8. Juni 1923 androg Lektor, Dr. Pedersen om, at der maatte blive oprettet et Docentur i anvendt Psykologi for ham, og det filosofiske Fakultet anbefalede i Skrivelse af 20. s. M. under Henvisning til sin tidligere Indstilling varmt dette Andragende, idet man subsidiært anbefalede en Fornyelse af Lektoratet. I Skrivelse af 14. Juli 1923 meddelte Ministeriet, at man ikke saa sig i Stand til at stille Forslag om Oprettelsen af Docenturet, men at man vilde stille Forslag om Fornyelse af Lektoratet (jfr. Universitetets Aarbog 1923—24, S. 11).

Under 5. September 1925 modtog det filosofiske Fakultet følgende Andragende fra Lektor Pedersen:

»Undertegnede, Lektor i anvendt Psykologi, Dr. phil. R. H. Pedersen tillader sig herved ærbødigst at ansøge det høje Undervisningsministerium om at maatte blive ansat som Docent i dette Fag.

Som Begrundelse maa jeg henvise til den gunstige Stilling, den anvendte Psykologi indtager ved Universiteterne i andre Lande, medens den herhjemme kun er repræsenteret ved et Lektorat. Da dette kun honoreres med 1800 Kr. om Aaret, hvortil kommer et Dyrtidstillæg, der for Tiden er 360 Kr., kan Lektoren kun delvis ofre sig for sit Arbejde, der, idet det baade omfatter Forelæsninger, Øvelser og eksperimentale Undersøgelser, i Virkeligheden kræver hele hans Arbejdskraft. Hidtil har jeg haft yderligere Tid til Raadighed for mit Arbejde i Lektoratet ved, at Universitetet har tilladt mig at holde Vikar til en Del af min Virksomhed som Assistent, men da denne Ordning er midlertidig og nu maa ophøre, vil mine Arbejdsvilkaar herefter være højst uheldige.

Lektoratet blev oprettet i Sommeren 1922. I den forløbne Tid har jeg holdt Forelæsninger over følgende Emner: Skrivningens Psykologi og Fysiologi, Læreprocessens Psykologi, Øvelsens Psykologi, nyere Litteratur over Intelligensundersøgelser og den differentielle Psykologis Metodik. Mit Laboratoriearbejde har bestaaet i Undersøgelser over Haandskrivningen og Udarbejdelse af et Grundlag for en ensartet Bedømmelse af Haandskrift. Disse Undersøgelser vil blive offentliggjort i den nærmeste Fremtid. Desuden har jeg indsamlet Materiale over Regneundervisningens Metodik og foretaget det forberedende Arbejde til Intelligensundersøgelser af Skolebørn og til Fremstilling af Undervisningsprøver i Regning.

Hvad mit fremtidige Arbejde angaar, vil jeg anføre, at jeg vil fortsætte mine Forelæsninger over den almindelige differentielle Psykologi og over Undervisningsfagene, særlig Færdighedsfagenes Psykologi, og som Laboratoriearbejde vil jeg dels optage Undersøgelser over sidstnævnte Emne dels tage Del i Begavelsesforskning og i Undersøgelserne over Barnets intellektuelle Udvikling, saaledes som dette Arbejde drives ved andre Universiteter.«

Efter at dette Andragende var fremsendt til Ministeriet med det filosofiske Fakultets og Konsistoriums Tilslutning, blev der paa Normeringsloven for 1926—27, jfr. Rigsdagstidende 1925—26, Tillæg A, Sp. 4736—37 og 4760, tilvejebragt Hjemmel for Oprettelsen af et ordinært Docentur i anvendt Psykologi. I Skrivelse af 21. April 1926 meddelte Ministeriet derefter, at man vilde være sindet at ansætte Lektor Pedersen i Docentstillingen paa Betingelse af, at han foruden sin nuværende Stilling som Assistent ved det psykologiske Laboratorium, opgav Stillingen som fast Lærer under Københavns Skolevæsen, idet der til Gengæld herfor vilde blive tillagt ham 9 Aars Lønningsancienitet under Hensyn til hans mangeaarige Virksomhed ved det psyko-

logiske Laboratorium, saaledes at han straks opnaaede ældste Docent-lønning.

Efter at Lektor Pedersen var indgaaet paa disse Betingelser, og Konsistorium havde sluttet sig hertil, blev ved kgl. Resolution af 3. Maj 1926 Lektor, Dr. phil. Rasmus Hans Pedersen udnævnt til Docent i anvendt Psykologi ved Universitetet fra den 1. April 1926 at regne.

q. Oprettelse af et Lektorat i Kinesisk for Dr. phil. Kurt Wulff.

(J. Nr. 400/21 og 322/25).

Under 3. November 1921 modtog det filosofiske Fakultet følgende Andragende fra Dr. phil. Kurt Wulff:

»Undertegnede Dr. phil. Kurt Wulff tillader sig herved allerærbødigst at ansøge om Ansættelse som ekstraordinær Professor ved Universitetet i østasiatiske Sprog.

Jeg er født nær København 1881, dimitteredes til Universitetet i 1900 og studerede derpaa i København, samt to Semestre 1905—06 i Leipzig, klassisk Filologi og sammenlignende Sprogvidenskab, tog i Sommeren 1906 Skoleembedseksamen i klassisk Filologi som Hovedfag med sammenlignende sprogvidenskabeligt Speciale og Engelsk som Bifag og erhvervede 1917 ved Københavns Universitet den filosofiske Doktorgrad med en Afhandling »Den oldjavanske Wirataparwa og dens Sanskrit-Original. Bidrag til Mahabharata-Forskningen«, København 1917.

I November 1906 ansattes jeg i München som fast Medarbejder ved den af tyske og østrigske Akademier udgivne »Thesaurus linguae latinae«, i hvilken Stilling jeg forblev, indtil jeg fra 1. April 1918 blev ansat som ekstraordinær Medhjælper ved det kgl. Bibliotek i København. Fra Efteraarssemestret 1918 har jeg tillige været ansat som Lærer i Græsk ved Universitetet og har siden Foraarssemestret 1920 som Privatdocent læst over forskellige asiatiske Sprog (Oldtyrkisk og Malajisk).

Efter Universitetsstudiernes Afslutning i 1906 har jeg fortsat mine sprogvidenskabelige Studier i videre Kredse, idet jeg ved Siden af de indoeuropæiske Sprog inddrog en Række Sprog, navnlig i Asien og paa Australiens Øer, i mit Arbejdsomraade.

Som mit egentligste Speciale har jeg siden da dyrket de malajisk-polynesiske Sprog, idet jeg til at begynde med søgte at skaffe mig et fyldigt Overblik over Hovedgrupperne og Hovedsprogene i denne uhyre vidtforgrenede Sprogæt, der strækker sig fra Madagaskar til de østligste Australøer.

Hovedvægten har jeg fra første Færd lagt paa Ættens vestlige, indonesiske Gruppe, indenfor hvilken dens eneste Litteratur- og Kultursprog findes. Blandt disse har jeg i senere Aar mere koncentreret mit Arbejde om de to Hovedsprog, Malajisk, der foruden at have en

ikke helt lille Litteratur, spiller en fremtrædende Rolle som Omgangs- og Forretningssprog i Østen, og Javansk, Ættens betydeligste Litteratursprog og det eneste, der i Litteraturen kan forfølges gennem et saa langt Tidsrum som henved 1000 Aar.

Indenfor Javansk er det især Sprogets ældste Form, Oldjavansk, jeg indgaaende har beskæftiget mig med; den oldjavanske Litteratur er baade sprogligt og med Hensyn til Indholdet ogsaa af væsentlig Betydning for den indiske Filologi og tillige et saa lidet bearbejdet Arbejdsomraade, at selv de elementæreste Hjælpebidler, en fuldstændig Grammatik og en brugbar Ordbog, mangler. Min Doktorafhandling er et Forsøg paa ved strengt filologisk Behandling af et oldjavansk Skrift at indvinde nyt Stof til Løsningen af et af den indiske Litteraturhistories store Spørgsmaal.

Min hidtidige Produktion vedrører hovedsagelig den indonesiske Sprogvidenskab og omfatter mindre Afhandlinger (nævnte i Festskrift ved Universitetets Aarsfest 1917, S. 225) og Disputatsen, hvilken sidste af Videnskabsakademiet i Berlin blev belønnet med Bopp-Stipendiet for 1918 (1350 mark) og af det Bayerske Akademi med en Præmie paa 500 Mark.

Siden min Ansættelse i København har jeg maatte splitte mine Kræfter for meget til at kunne udgive noget af det i tidligere Aar samlede Stof, deriblandt Samlinger til oldjavansk Grammatik og Leksikografi. Bl. a. har Biblioteksgerningen krævet noget Kendskab til forskellige Sprog, som Hebraisk og Arabisk.

Af andre Sprogætter end de nævnte har jeg mere indgaaende arbejdet med Papuasprogene og især med ældre tyrkiske Dialekter.

Efter i September 1913 af Prof. Vilh. Thomsen at være blevet indført i Orchonindskrifterne har jeg siden da bestandig syslet med Oldtyrkisk og derved haft Lejlighed til at gaa Prof. Thomsen til Haande med Arbejde paa dette Omraade. Siden min Bosættelse i København har jeg kunnet gøre dette i større Udstrækning og regelmæssigt og bistaet Prof. Thomsen dels ved Udgivelsen af hans Samlede Afhandlinger, dels ved Arbejdet paa en stor Udgave af alle de oldtyrkiske »Rune«-Indskrifter; dette sidste Værk har jeg efter Prof. Thomsens udtrykkelige Ønske givet Tilsagn om, om fornødent, at fuldende og udgive.

Det kgl. Biblioteks Erhvervelse i Vinteren 1920—21 af en stor Samling kinesisk Litteratur gav Stødet til, at jeg, tilskyndet dertil fra forskellige Sider, især ogsaa af Overbibliotekar H. O. Lange, kastede mig over Studiet af Kinesisk, og siden Januar 1921 har jeg anvendt det meste af min Fritid paa dette Arbejde, hvori jeg har faaet rigelig og meget værdifuld Hjælp af en videnskabeligt uddannet Kineser, Hr. Legationsattaché Sia Lei.

Allerede tidligere havde Carlsberg-Fondets Direktion, der ogsaa ellers i en Aarrække har understøttet mit Arbejde, bevilget mig en Sum som Grundlag for et til 6 Maaneder beregnet Studieophold paa

Java, hvortil jeg paa Finansloven 1920—21 fik bevilget et Tilskud. Med forventet Billigelse af Carlsberg-Fondets Direktion og Undervisningsministeriet og med forventet Permission agter jeg at benytte disse Pengemidler til et Studieophold i Peking fra Foraaret 1922 for at uddybe mine Kundskaber i Sproget, studere kinesisk Litteratur og ved Selvsyn at lære Land og Folk at kende. Opholdets Varighed vil afhænge af Størrelsen af de Bevillinger, det endnu lykkes mig at opnaa. Om muligt skulde det strække sig over et Aar.

Ved Siden af Kinesisk har jeg, siden dette Aar begyndte, syslet med dets mindre afslebne Søstersprog Siamesisk. I dette Arbejde har jeg en kortere Tid faaet Hjælp af en i Siam bosat Dansker, som behersker Sproget, og kan vente til enhver Tid at kunne faa Lejlighed til at arbejde med Hjælp af indfødte i dette Sprog. Foreløbig har jeg kunnet paatage mig Katalogiseringen af en af det kgl. Bibliotek erhvervet Samling af siamesisk Litteratur.

Ved den store og yderst værdifulde Samling af kinesisk Litteratur, som det kgl. Bibliotek har erhvervet, og som danner Kernen i dets nyoprettede østasiatiske Afdeling, er København, der i Forvejen i sit etnografiske Museum raader over kinesiske Samlinger, som regnes blandt de fyldigste og værdifuldeste i Europa, med et Slag blevet en af de Byer i denne Verdensdel, der rummer det rigeste og bedste Materiale til Studiet af kinesisk Sprog, Litteratur og Kultur, og det er Biblioteksledelsen magtpaaliggende at udbygge denne Stilling yderligere ikke alene ved Supplering af den kinesiske Samling, men ogsaa ved Erhvervelse i størst muligt Omfang af Litteratur fra andre østasiatiske Lande. En Begyndelse hertil er gjort med en større siamesisk Bogsamling og Køb af en betydelig Samling Haandskrifter paa Lao-Sproget i Siam.

I Betragtning af de mangehaande Forbindelser, som Landet har med Østasien, synes det da naturligt, at Danmark, der i de orientalske Videnskaber altid har spillet en saa fremtrædende og paa nogle Omraader epokegørende Rolle, og som der har erhvervet sig et saa højt anset Navn, nu ogsaa tager sin Andel i Udforskningen af disse fjerne Lande, der frembyder saa mange og saa vigtige videnskabelige Problemer, som heller ikke er uden nære Berøringer med Discipliner, der allerede har fundet betydelige Repræsentanter i vort Land, og som paa den anden Side byder dansk Erhvervsvirksomhed et stort og vigtigt Arbejdsfelt.

Kan Erhvervslivets Forbindelser med Østen paa forskellige Maader komme Videnskabsmanden til Gode, saa kan paa den anden Side den videnskabelige Forskning fremme Udviklingen af det økonomiske Samkvem, ikke alene ved at byde danske, der gaar til Østen, Muligheder for forud at lære Hovedsprogene, men ogsaa ved at skabe mere Kundskab om og dybere Forstaaelse af Østasiens Folk, deres Tankegang, Smag og Livsforhold, en Forstaaelse, der ogsaa i det praktiske Liv vil stille Landet gunstigere i Konkurrencen. At der her hjemme ogsaa

er Interesse herfor, fremgaar af, at der til Hr. Sia Lei's Øvelser over Kinesisk for Begyndere, der første Gang holdtes paa Universitetet i dette Efteraarsemester, meldte sig over 20 Deltagere.

For et af de østasiatiske Landes Vedkommende er det endog naturligt, at Danmark bliver det førende Land i den videnskabelige Forskning; saavidt bestemte Omraader overhovedet kan siges at være enkelte Landes naturlige videnskabelige Domæne, hvor de har særlige videnskabelige Forpligtelser, maa Siam i denne Henseende tilfalde Danmark.

Ingen Nation har i lignende Grad som den danske Mulighed for her at gaa i Spidsen. Gennem de mange og dygtige Landsmænd i Siam vil det være muligt at skaffe højest værdifuldt Studiemateriale til Veje og ogsaa paa anden Maade drage Nytte for Videnskaben af praktisk Kendskab til Land, Folk og Sprog, for omvendt at give Erhvervslivet disse Erfaringer tilbage i systematisk forarbejdet Form.

Bestræbelserne for Landets videnskabelige Udforskning paa alle Omraader, ganske særlig dog paa det historiske og dermed beslægtede, er overordentlig levende i Siam, men trænger til Støtte fra den europæiske metodiske Forsknings Side. En saadan Støtte vil ikke blive modtaget med større Paaskønnelse og Imødekommenhed af Siamerne fra noget Land end fra Danmark, hvis Navn allerede har saa god en Klang i Siam, overfor hvilket ingen politiske Betæneligheder kan gøre sig gældende, og som selv kun kan vinde ved at høste Anerkendelse og gøre sig fortjent af Siam ogsaa paa det videnskabelige Omraade.

I Kraft af sin højt udviklede Kultur, sin rige og værdifulde Litteratur og de stærke Paavirkninger, der er udgaaet derfra, vil Kina altid være det naturlige Midtpunkt i den østasiatiske Forskning; denne maa paa sin Side bygge paa den kinesiske Sprogforskning. I Betragtning af dette Forhold har jeg, hvis Uddannelse er udpræget sproglig-filologisk, ved, saasnart der her i Landet var skabt et fast Grundlag for det kinesiske Sprog- og Litteraturstudium, at optage Studiet af Kinesisk som væsentligt Led af mit Arbejde haabet at kunne bidrage til at bane Vejen for en metodisk kinesisk og i det hele østasiatisk Videnskab i Danmark, en Videnskab der, hvis den bliver den danske Orientalistiks Traditioner tro, kun kan blive Landet til Ære og Gavn.

Paa Grundlag af ovenstaaende og med Henviisning til de medfølgende Udtalelser af Hs. Excellence, Hr. Professor, Dr. phil. Vill. Thomsen og Hr. Overbibliotekar Dr. phil. H. O. Lange tillader jeg mig da allerærbødigst indtrængende at ansøge om den ovennævnte Ansættelse.«

Denne Ansøgning fremsendte det filosofiske Fakultet til Konsistorium ledsaget af følgende Bemærkninger:

»Idet Fakultetet herved fremsender til det høje Ministerium vedlagte Andragende fra Dr. phil. Kurt Wulff om Ansættelse som Pro-

fessor extraordinarius i østasiatiske Sprog, skal man i Tilslutning til Hs. Excellence, Professor Vilh. Thomsens og Overbibliotekar H. O. Langes Erklæringer udtale, at man paa det varmeste anbefaler Sagen baade af Hensyn til Fagets videnskabelige og praktiske Betydning og med Henblik paa Ansøgerens enestaaende Kvalifikationer.

Den Sprogæt, som nødvendigvis vil komme til at danne Midtpunktet for Virksomheden i det Professorat, hvorm der andrages, den indokinesiske Sprogæt, er sprogvidenskabeligt og historisk ubetinget en af de allerinteressanteste indenfor hele Jordens Sprogverden, og den har en praktisk Betydning, som vanskeligt kan overvurderes. Slægtskabet mellem Kinesisk, Siamesisk, Birmansk og Tibetisk (der tilsammen udgør den indokinesiske Sprogæt) er aldeles klart og utvivlsomt, og den nøjagtige Undersøgelse af Slægtskabsforholdet, som der her er Mulighed for, vil være det første Skridt til Opklaring af en Mængde Problemer af største Betydning for Asiens Etnografi. Til lige har Kinesisk en umaadelig Interesse ved sin meget ejendommelige Sprogbygning og faar derved i metodisk Henseende en ikke ringe Betydning for den samlede Sprogvidenskab. Ogsaa den kinesiske Skrift, der i praktisk Henseende er en meget stor Vanskelighed, frembyder en stor teoretisk Interesse. Ikke mindre er den historiske Interesse, som knytter sig til Kinesisk. Næppe vil nogen Forsker, som beskæftiger sig med Asiens historiske Fortid, undgaa paa et eller andet Punkt af sit Omraade at blive henvist til kinesiske Kilder, og det vil være et stort Gode for danske Videnskabsmænd, om vi i vor Midte har en Forsker, der er i Stand til at yde Bistand i saa Henseende. Men hvad der giver Kinas Folk sin allermest udprægede Særstilling, er det højst mærkværdige Faktum, at det ikke blot har fortsat sit Kulturarbejde gennem Fortidens lange Aartusinder, men at det endnu den Dag i Dag staar som et nationalt ubrudt og aandeligt kraftigt Folk, hvis Indsats i den ny Verdensudvikling kan blive større end man aner. Hvis vi ønsker med vaagent Øje at følge Fremtidens Muligheder, vil det være af stor Betydning for os at have en direkte Bro til det kinesiske Kulturliv og ikke være henvist til Andenhaandskilder. Vort Nabofolk Svenskerne har netop for Tiden gennem en fremragende yngre Forsker gjort en stor Indsats i de kinesiske Studier, og det vilde være i høj Grad ønskeligt, om vi ikke i den Henseende kom til at staa tilbage, hvad der vilde være desto mere beskæmmende paa Baggrund af de hos os tilvejebragte fortrinlige biblioteksmæssige Betingelser.

Om den store praktiske Betydning, som det særlig for os Danske maa have, ogsaa at have en direkte Bro til Siams Kulturliv, skal Fakultetet ikke udbrede sig, men blot udtale, at det ganske kan slutte sig til de Betragtninger, som Ansøgeren har fremsat herover. Ligeledes skal Fakultetet kun i allerstørste Korthed fremhæve den mangfoldige Interesse, der knytter sig til de Sprogætter, som grænser til den indokinesiske og vil blive medomfattede af Professoratet.

Til ved Universitetet at repræsentere de østasiatiske Sprog er Dr. Kurt Wulff egnet som ingen anden. Han er gennem sit Eksamensstudium fortrolig med den klassiske Filologis strænge Metoder, og han har under en Mester som Vilh. Thomsen tilegnet sig den sammenlignende indoeuropæiske Sprogvidenskabs eksakte Forskningsmaade. Saaledes er han gaaet til Studiet af de fremmede Sprogætter i Asien med en metodisk Udrustning, som endnu desværre alt for mange af Forskerne paa disse Omraader savner. Hans usædvanlige Sprogevner har givet ham en Fremgang i hans Studier og Undersøgelser, hvorom hans Produktion, navnlig hans Afhandling for Doktorgaden, bærer Vidne, og hvorom der desuden kan henvises til Professor Vilh. Thomsens anbefaling. Den videnskabelige Drift, som har tilskyndet Dr. Wulff til i 15 Aar at tilsidesætte de økonomiske Hensyn for de videnskabelige, er en Borgen for, at han vilde blive en nidkær Indehaver af den Post, hvorom han søger. Som Lærer i elementært Græsk ved Universitetet og som Privatdocent har han lagt en Undervisningsdygtighed for Dagen, der i høj Grad vilde komme ham til Gode ogsaa i den Stilling, han attraar. Hans Vejledning i Kinesisk i indeværende Semester har allerede været de Studerende til væsentlig Nytte.

Fakultetet skal derfor meget indtrængende anbefale, at man ved at søge oprettet et ekstraordinært Professorat i østasiatiske Sprog skaffer Universitetet en i videnskabelig og praktisk Henseende lige betydningsfuld Lærestol og sikrer sig en Kraft, hvis videnskabelige Evner det vilde være uforsvarligt ikke at tage i Brug.«

Konsistorium indstillede herefter under 12. Juni 1922 til Undervisningsministeriet, at der paa Finansloven for 1923—24 tilvejebragtes den fornødne Bevilling til dette ekstraordinære Professorats Oprettelse; men i Skrivelse af 14. Juli 1922 meddelte Ministeriet, at man ikke for Tiden saa sig i Stand til at stille Forslag om en Bevilling i det nævnte Øjemed.

Det filosofiske Fakultet og Konsistorium indstillede derefter under Budgetbehandlingen til Finanslovene for 1924—25, 1925—26 og 1926—27 at dette Professorat oprettedes, men en dertil sigtende Bevilling blev ikke optaget.

Under 28. September 1925 indstillede Overbibliotekaren for det kgl. Bibliotek Carl S. Petersen til Undervisningsministeriet, at der paa Normeringsloven for 1926—27 søgtes oprettet en ekstraordinær Underbibliotekarstilling for Dr. Kurt Wulff, saaledes at denne Underbibliotekarstilling skulde bortfalde, naar Dr. Wulff opnaaede et Professorat ved Universitetet. Overbibliotekaren paapegede samtidig den Mulighed, at Underbibliotekarstillingen kunde forenes med et eventuelt Lektorat ved Universitetet i østasiatiske Sprog.

Om denne Sag og særlig det sidste Spørgsmaal udbad Ministeriet sig i Skrivelse af 15. Oktober 1925 en Udtalelse fra Konsistorium. Efter at dette havde indhentet en Udtalelse fra det filosofiske Fakul-

tet, som ikke fandt nogen Vanskelighed ved at de to Stillinger som Underbibliotekar og Lektor ved Universitetet forenedes, og efter at man under 6. November 1925 fra det filosofiske Fakultet yderligere havde modtaget et af Fakultetet varmt anbefalet Andragende fra Dr. Wulff om Oprettelsen af dette Lektorat, som han dog, naar det kun drejede sig om et Lektorat, foreslog begrænset til at omfatte Kinesisk, indstillede Konsistorium under 7. December 1925 til Ministeriet, at der paa Finansloven for 1926—27 tilvejebragtes den fornødne Bevilling til Lektoratet. Konsistorium udtalte samtidig, at man ligesom Fakultetet maatte lægge megen Vægt paa dette Lektorats Oprettelse, dog kun som en midlertidig Foranstaltning, indtil Forholdene maatte tillade Oprettelsen af det Professorat for Dr. Wulff, som man adskillige Gange havde ansøgt om.

Under 2. Januar 1926 meddelte Ministeriet imidlertid, at man ikke saa sig i Stand til at stille Forslag om den paagældende Bevilling til Finansloven for 1926—27, men at man, hvis den ekstraordinære Underbibliotekarstilling ved det kgl. Bibliotek, hvorom man stillede Forslag paa Normeringsloven for 1926—27, blev oprettet, vilde være sindet at søge Lektorstillingen for Dr. Wulff oprettet paa Finansloven for 1927—28.

Imidlertid blev Dr. Wulff, foranlediget ved at der ved Oprettelsen af et Docentur i anvendt Psykologi for Lektor, Dr. R. H. Pedersen (jfr. ovenfor S. 52) besparedes et Honorarbeløb paa Universitetets Udgiftspost g, af Ministeriet under 14. Maj 1926 beskikket som Lektor i Kinesisk ved Universitetet for et Tidsrum af 3 Aar fra 1. April 1926 at regne med et aarligt Honorar af 2000 Kr. + midlertidigt Tillæg.